

k u l t u r

trøkk

NR. 1 FEBRUAR 2006

Forsidefoto: Arne Nordtømme

- Feliz Peikli (bildet) tok prisen i "Godt Musikkår!"
- Skien "Årets kulturskolekommune 2006"
- Klart for demonstrasjonskulturskoler
- Suldal kulturskole på oppdrag i India
- Kulturskolelykke i Vestre Slidre

INFORMASJONSBLAD FRA NORSK KULTURSKOLERÅD

Harrys

hjørne

De gode eksemplene

Etter forslag fra Norsk Kulturskoleråd har Utdanningsdirektoratet utarbeidet kriterier for demonstrasjonsskoler. Kunnskapsdepartementet godkjente nylig kriteriene, slik at det innenfor den økonomiske rammen for ordningen – som til nå har omfattet grunnskoler og videregående skoler – gis plass for to kulturskoler.

Dette betyr at det i løpet av våren velges ut to skoler som hver får 500.000 kroner for å framstå som "gode eksempler" - som "spydspisser for andre" - slik direktoratet formulerer det.

Norsk Kulturskoleråd tror denne ordningen har en verdi, både som inspirasjon til andre innenfor kulturskolene, men også som synliggjøring utad for politikere, media og folk flest.

Disse skolene skal vise fram sine strategier og prosesser – i det hele tatt hvordan bevisst og metodisk arbeid har ført til bedring av læringsutbytte og økt lokalt samarbeid. De midlene som tildeles, kan benyttes på ulike måter: til etter- og videreutdanning av ledere og lærere, ved besøks- og kursvirksomhet og gjennom frikjøpsordninger for rektorer eller andre ressurspersoner. Hospitantordninger eller tilbud om praksisplasser for studenter kan være elementer i ordningen.

Fra Norsk Kulturskoleråd sin side representerer dette tiltaket noe av den "metoden" som må stå sentralt også i organisasjonens arbeid framover. Det er ingen grunn til å betvile at gode eksempler kan motivere politikere til å investere i sin kulturskole. Ved å styrke tilbudet til barn og unge gjøres kommunen til et attraktivt sted å vokse opp og bo. I vår sektor har de positive virkemidlene alltid vist seg å være de beste.

Likevel ser vi i disse dager at den positive, utfordrende tilnærmingen til kulturskolesaken ikke strekker til. I ledelsen av organisasjonen ser vi stadig tydeligere at begrepet kulturskole trenger beskyttelse, at "merkevaren" må gis en definisjon. Gjennom de to-tre siste år har vi sett en utvikling, der ganske mange kommuner har forbilliglig kulturskoler. Andre steder forvitrer tilbudet. Hva er igjen av det offentlige, visjonære tilbudet til barn og unge, når skolepengene er oppe i 3500 kroner per år, søskenmoderasjon og friplassordninger tatt bort; og foreldre til en instrumentalelev på toppen må betale for instrumentleie og materiellbruk.

La oss bruke de gode eksemplene for det de er verdt. Men la oss i tillegg få med de sentrale myndigheter til å sørge for klargjørende forskrifter som sørger for at kommunenes ledelse og innbyggere vet hva det snakkes om når begrepet "kommunal kulturskole" brukes.

Harry Rishaug
(direktør)

Innhold

KULTURTRØKK NR. 1 • FEBRUAR 2006

Musikk**ENGASJEMENT** farlig for musikk**KARAKTER** 7

OPPLEVELSER, inspirasjon og lærdom 8

Store forventninger til **KOM!** 13

Kulturskole**KNØTTER** med storband-cd 15

PORTRETET – Rolf Erling Andersen 20

SVENSK presentasjons**KOMPETANSE** 23

Kulturtrøkk, Norsk Kulturskoleråd

- Utgiver: Norsk Kulturskoleråd
- Redaktør: Johan Svendsen (redaktør dette nr: Egil Hofslis)
- Annonseansvarlig: Bente Smaavik
- Layout: Guri Jermstad
- Teknisk Produksjon: Heimdal Trykkeri

Norsk Kulturskoleråd

Postadresse: 7491 Trondheim
Besøksadresse: Høvringen Gård, Byenesvegen 60

Telefon: 73 56 20 00
Telefaks: 73 56 20 01

E-post - redaksjonen: egil.hofsli@kulturskoleradet.no
E-post - annonser: bente.smaavik@kulturskoleradet.no
E-post - Norsk Kulturskoleråd: post@kulturskoleradet.no

Web-side: www.kulturskoleradet.no

STYRE- FOKUS

På den politiske dagsorden

Siden sist har vi hatt møte med kunnskapsminister Øystein Djupedal. Det var et møte jeg gikk til med både nysgjerrighet og forhåpninger. Etter alt snakket om kulturløftet og den spenstige formuleringen i Soria Moria-erklæringen om at "Regjeringen vil at alle barn skal ha en plass i kulturskolen til en rimelig pris", var jeg nysgjerrig på to forhold.

For det første: hvilken tenkning og hvilke planer ligger bak Soria Moria-formuleringen? For det andre: hvordan har regjeringen tenkt å nå et såpass ambisiøst mål?

Dette regnet jeg med det var mulig å få svar på fra den ministeren som er ansvarlig for vårt skoleslag.

Jeg må ærlig innrømme at jeg ble skuffet. Det var lite nytt å høre. Vi fikk repetert den

sedvanlige visa om verdien av den generelle styrkingen av kommuneøkonomien i årets statsbudsjett med 5,7 milliarder kroner.

Positivt var det imidlertid at det nå blir satt i gang to demonstrasjonsskoler, at politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet legger opp til en videre dialog med oss om utvikling av kulturskolene og at statsråden tydeligvis har et engasjement for kulturskolene. Den nye regjeringen har hatt kort tid på seg, og vi er fortsatt spent på fortsettelsen.

Ellers har nok vårt fokus på løftenes manglende innhold og oppfølging så langt skapt aktivitet i politiske kretser. Vi ble jo også innvilget et møte med regjeringspartienes skole- og kulturfraksjon på Stortinget.

Det er mye positivt å lese om vår organisasjon og kulturskolene i stortingskomiteens budsjettinnstilling angående musikk- og kultur-

skoler. Skuffende er det imidlertid å lese Fremskrittspartiets merknad: "Vi ønsker å fjerne den lovpålagte kulturskolen, og heller stimulere kommunene til å satse mer helhetlig på ungdom og forebyggende arbeid. På bakgrunn av dette foreslår partiet å fjerne tilskuddet over post 71 til utvikling av musikk- og kulturskolene".

Dette er en trussel for skolene og mye av vår organisasjons virksomhet, og bør møtes med dialog og informasjon. Derfor vil vi ta initiativ til et møte med Fremskrittspartiets medlemmer i Utdanningskomiteen.

Eksempelene ovenfor synes jeg viser at kulturskolen som skoleslag stadig sterkere kommer på den politiske dagsorden. Det er da også en første forutsetning for å oppnå resultater.

Per-Eivind Johansen
Styreleder

Nytt intranett nærmer seg

TRONDHEIM: Det jobbes for fullt med å forbedre og utvide dagens intranettløsning for Norsk Kulturskoleråd. Arbeidsgruppa som er satt på saken går inn for at plattformen First Class velges. Og til høsten skal kulturskolelederne også få tilgang.

TEKST OG FOTO: EGIL HOFSLI

Styret i Norsk Kulturskoleråd vedtok på sitt møte i februar å be administrasjonen avtale med First Class-leverandøren International Software Trading (IST) om levering av tjenester i henhold til den kravspesifikasjonen prosjektleder Lars Emil Johannessen har ført i pennen på vegne av arbeidsgruppa.

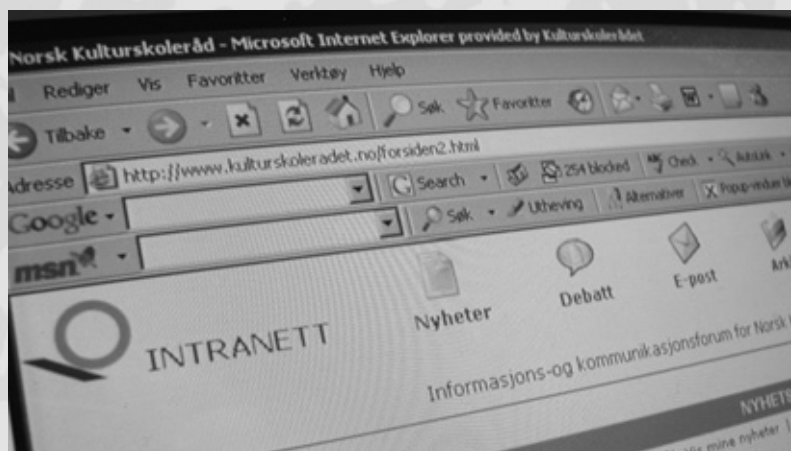
Planen er at ansatte i sentraladministrasjonen, sentralstyret og fylkeslederne skal få opplæring og ta i bruk det nye intranettet i vår. Til høsten skal ledere i de kommunale kulturskolene få tilgang til intranettet. Da vil nærmere 600 personer ha tilgang.

NØDVENDIG OG SPENNENDE

- Dette er et nødvendig og spennende IKT-prosjekt som forhåpentligvis skal gjøre arbeidshverdagen for mange langt mer effektiv og enda mer kvalitetssikret for de som får tilgang til det nye intranettet, sier Johannessen.

I kravspesifikasjonen er blant annet følgende vektlagt:

- Intranettet skal ha lav brukerterskel
- Det skal tilrettelegges god brukeropplæring, og manualer på Norsk Kulturskoleråd
- En felles kalender for alle ansatte
- Et integrert e-postsystem med dagens @kulturskoleradet.no-adresser
- Overføring av data fra dagens system skal være en problemfri operasjon

INNENFOR RAMMEN

Den foreslåtte løsningen kan realiseres innenfor den vedtatte økonomiske rammen for prosjektet på 209.000 kr for 2006, eksklusive prosjektleders lønn. Den valgte løsningen vil videre koste om lag 120.000 kroner i driftsutgifter i 2007.

Arbeidsgruppa har vurdert om det er mulig å tilby en intranettløsning også for skoleslagets 6.500 pedagoger og over 100.000 elever.

- Dette vil bli svært ressurskrevende. Mange tekniske og juridiske utfordringer venter, noe som vår organisasjon ikke kan ta tak i alene. Vi anbefaler at denne utfordringen tas med videre inn i samarbeidet med nordiske søsterorganisasjoner, sier Johannessen.

Foruten ham består arbeidsgruppa av Merete Wilhelmsen (senior-konsulent i Sør-Trøndelag), Rigmor Stenvik (rektor ved Asker kulturskole), Bård Hestnes (fagkoordinator i musikk) og Egil Hofsløi (informasjonsmedarbeider).

Oppdatert framdriftsplan finner du på
<http://www.idavollen.no/ikt.htm>

Spektakulært og populært JUBILEUM

TRONDHEIM: Med 603.000 seere ble tidenes tiende tv-show med Norsk Kulturskoleråd som sentral aktør på mange måter en ny suksess. Dan Børge Akerø ledet stødig an gjennom et svært innholdsmettet show der innslagene avløste hverandre i høyt tempo.

TEKST: EGIL HOFSLI FOTO: ARNE NORDTØMME

Programmet var tilgodesett med noen færre minutter denne første nyttårsdagen enn tidligere, men programinnslagene var så mange, så varierte og til dels så spektakulære, at de fleste tv-seerne nok følte de fikk "full pakke". Her var hele spektret fra kulturskoleelever som skåret like mye på sjarm som på talent til artister på godt internasjonalt nivå.

Kveldens mest spektakulære øyeblikk fikk vi momentant - i åpningsnummeret. Der akrobatene Alba Kukli ble firt ned fra scenetaket til velkjente "Star Wars"-toner - framført av Norsk Kulturskoleorkester - mens hun turnet inne i en ballong. Da denne "sprakk" på kontrollert vis fortsatte hun med akrobatikk på høyt nivå nede på scenegolvet. Hun avsluttet med et blinkskudd med pil og bue mot en annen ballong, foretatt ved hjelp av føttene, i en posisjon stående på hendene med føttene "slanget" over eget hode.

MOZART & AFRIKA: Spennende, kulturelle kontraster på tv-skjermen - Sebastian Georg Willumsen Lewis som Mozart møter dansere og musikere fra sørafrikanske Ikapa Music and Dance Acedemy.

IMPONERENDE AKROBATIKK:
Alba Kukli var sentral i et spektakulært åpningsnummer.

MOZART & AFRIKA

Etter en slik åpning kunne det vanskelig bli mer artistisk imponerende, men jevnt over var det veldig mye å glede seg over i den resterende timen også. Vi fikk nærkontakt med sørafrikansk danse- og spilleglede gjennom jentegruppa Ikapa Music and Dance Acedemy og cembalist Sebastian Lewis sjarmerte grundig utkledd som 2006-jubilanten Mozart.

Ett av kveldens musikalske høydepunkt sto klarinettisten Feliz Peikli for da han var i aksjon som en av tre finalister i den innlagte talentkonkurransen med navnet Nasjonalt Drømmestipend. 15-åringen satset på noe så utradisjonelt (til ung musiker å være) som svingende årgangsjazz, og sopte med seg en pen bunke tusenlapper for den prestasjonen. Også de to andre finalistene, fiolinisten Guro Kleven Hagen (11) og sangeren Naida Eide (17) ble belønnet med pengepremier.

PRISVINNERE: The Brazz Brothers viste sine kunster og ble også belønnet med Barnas hederspris.

ROSTE KULTURSKOLEN: Marion Ravn har kulturskolegang både fra Lørenskog og Tønsberg, og roste skoleslaget fra scenen.

KJENDISER & STJERNER

Et par håndfuller med andre unge talenter og kulturskoleelever fikk vi også oppleve uttrykke seg innen ulike musikalske sjangere. Både pop, klassisk, folkemusikk og verdensmusikk var å høre. Og som krydder: etablerte norske artister med til dels både kjendis- og stjernestatus: Marion Ravn, The Brazz Brothers, Marian Aas Hansen og Kåre Conradi.

Tv-showet fikk flere gode kritikker i ettertid. Og i motsetning til året før, ble også selve "opptakskonserthen" avviklet på svært effektivt vis, med bare et par innslag som det måtte gjøres ekstra opptak av.

PRISVINNERE

Intet "Godt Musikkår!" uten glade prisvinnere. Vinneren av Nasjonalt Drømmestipend er allerede nevnt. I tillegg ble Skien tildelt utmerkelsen Årets kulturskolekommune 2006" mens The Brazz Brothers fikk Barnas hederspris.

Dan Børge Akerø var tilbake ved programlederroret etter to års pause, og styrte det hele proft både under opptak og i det ferdigredigerte programmet. Fra Norsk Kulturskoleråds side var utviklingssjef Wilhelm Dahl igjen den mest involverte i programskapingen, som prosjektleder.

HANG HØYT: Norske kulturskoleelever kan også kunsten å "danse med gardiner". Helene Vibe fra Nord-Odal er blant disse.

FIKK STIPEND: Guro Kleven Hagen (11) var en av tre utøvere som konkurrerte om et nasjonalt drømmestipend. Samtlige ble belønnet med et femsifret kroneantall.

FEIENDE VALS: Camilla Bentzen og Egor Filipenko svingte seg i Schostakovitsch-valsens framført av Norsk Kulturskoleorkester ledet av Stephan Barratt-Due.

Skien til topps

SAMARBEID: Ved Årets kulturskolekommune 2006 er en flink til å samarbeide med andre. Her fra en oppsetning ved Teater Ibsen der Skien kulturskole var sterkt involvert.

- I vår kommune har elevtallet ved kulturskolen økt fra 460 elever i 2001 til 1675 elever i dag. En hovedmålsetting er at kulturskolen skal være et tilbud til alle. Det har vi skriftlig fra ordføreren, så det står sterkt. Vi måtte dessverre øke elevavgiften noe fra nyttår, men den er likevel lav. Det er også intensjonen, slår Ole Andreas Meen fast.

SKIEN: - Skikkelig opptur, sier kulturskole-rektor Ole Andreas Meen. - Veldig moro. Det forplikter også, sier ordfører Rolf Erling Andersen. Begge stolte og glade over at Skien er Årets kulturskolekommune 2006.

TEKST: EGIL HOFSLI FOTO: DAG JENSSEN

Begge var på scenen i Olavshallen i Trondheim i romjula og mottok prisen som ble utdelt i forbindelse med opptaket til NRK-programmet "Godt Musikkår!". Det er Norsk Kulturskoleråd som årlig vurderer kulturskolearbeidet i alle landets kommuner. I år falt valget på Skien kommune og Skien kulturskole. Både kommunen og skolen får ros av juryen.

- Prisen henger høyt. Det er over 400 kommuner å velge blant. Så dette er veldig moro, sier ordfører Rolf Erling Andersen. - For framtida er dette forpliktende. Det vil påvirke oss på den måten at vi må sørge for at kulturen får brukbare vilkår. Det er jo ofte slik at kulturen får svi når en kommune har dårlig økonomi.

Juryen berømmer Skien og sier at selv om Skien ikke har bedre økonomi enn norske kommuner flest, har kommunens politikere bevilget mer penger til kulturskolen. I Skiens utsendte tropp til Trondheim fantes også kulturskolerektor Ole Andreas Meen. - En skikkelig opptur. Dette er noe av det flotteste i vår kulturskoleverden, sier Meen.

JURYENS UTTALELSE

Vi tar med et utdrag fra juryens uttalelse om prisvinnerkommunen:

"Politikere i Årets kulturskolekommune 2006 viser forbildelig stor vilje til å øke rammene til kulturskolen, til tross for at kommuneøkonomien ikke har vært bedre enn andre steder. Kommunen er et prima eksempel på en kommune som har gitt kulturskolen gode rammer slik at dyktige ansatte kan gjøre en veldig god jobb. Kommunens satsing på skoleslaget gjør skolens visjon mulig: å bli et kreativt kulturpedagogisk senter med elevens evner og behov i sentrum.

Kommunen har raust brukt midler til å forbedre skolens lokaliteter, og det foreligger politiske vedtak som innebærer enda flere forbedringer.

Kommunen har med hell satset på å få til et konstruktivt og verdifullt samspill mellom kulturskolen og andre kommunale etater og kulturinstitusjoner i kommunen. Den målrettede kommunale satsingen på kulturskolen har muliggjort en fire-dobling av elevtallet i løpet av fire år. Kommunen viser i handling at den mener alvor med sin hovedmålsetting: Et kulturskoletilbud til alle som ønsker det. Dette betyr etter dagens ventelister 2200 elevplasser i kulturskolen i 2006/07."

Musikkaraktertrøbbel pga. stort musikkengasjement

LILLEHAMMER: Karen Mikkelsen Svensrud (15) fikk et nedslående varsel fra skolen sin om fare for nedsatt karakter i musikk. Årsak: Hun hadde bedt seg fri fra skolen – og fått innvilget dette - for å delta i et kulturskoleprosjekt. Men fraværet førte til at hun ikke fikk levert én prosjektoppgave i musikk. Trøbbel...

TEKST: ELI BONDALID

Firkantet regelverk? Skoleledelse og lærere uten evne til helhetlig tenkning på elevenes vegne? Karen Mikkelsen Svensrud er elev ved Smedstad ungdomsskole i Lillehammer. Hun er også en talentfull og øvingsglad trombonist, som tar instrumentundervisning ved Lillehammer kulturskole og er med i Kringsjø skolemusikk.

KULTURSKOLEPROSJEKT

15-åringen var i fjor så heldig at hun fikk delta i Idavollen, et kulturunionsprosjekt som Norsk Kulturskoleråd er med i som prosjekteier. Musikk- og kulturskoler både i Norge og Sverige er involvert.

- Prosjektet ble startet høsten 2004. Vi har blant annet et orkester, et kor og et gitarorkester. Nå i vårhalvåret vil rundt 200 norske ungdommer delta, sier Idavollens norske leder; Lars Emil Johannessen.

"Unionsband - storband» var navnet på storbandprosjektet 15-åringen fra Lillehammer deltok i innen Idavollen.

- For at hun skulle få delta i dette måtte vi be henne fri fra skolen noen få enkeltstående dager i fjor høst, sier Karens mor, Synne Kari Svensrud.

På samme tid hadde Karens ungdomsskole et musikkprosjekt gående, med innlevering av en oppgave i etterkant. Dette fikk ikke Karen Mikkelsen Svensrud vært med på. Hun og foreldrene trodde alt var greit, men før jul kom et brev som gikk sterkt inn på den pliktoppfyllende skolejenta. Skolen varslet at det var fare for at Karen ville få nedsatt karakteren i musikk - på grunn av uteblivelse fra det aktuelle prosjektet.

TOK DET TUNGT

- Hun fikk seg en skikkelig trøkk. Hun tok det tungt og syntes det var veldig urettferdig, sier Karens mor. Men det skulle heldigvis løse seg på en bra måte for Karen. Hennes foreldre tok saken opp på et møte med skolen.

IVRIG MUSIKER: Karen Mikkelsen Svensrud i aksjon da Idavollens eget storband spilte i gågata under Dølajazz på Lillehammer.
FOTO: PRIVAT

- Karen fikk lage og levere en prosjektoppgave om nettopp Idavollen, og reddet dermed musikkarakteren til jul. Men likefullt: Det er verdt å stille kritiske spørsmål i etterkant. Er det ikke temmelig firkantet å gi nedsatt karakter i musikk når en elev er opptatt med musikk på så høyt nivå? Eller er kommunikasjonsvikt hele årsaken til at noe sånt skjer? spør en undrende mor.

- FOR TRANGSYNT

- Det er viktig at et sånt tilfelle blir belyst. Det mener Lars Emil Johannessen. - Karen er veldig ivrig og god i sin musikkutfoldelse, og heldigvis gikk det bra. Men det irriterer meg at det tenkes slik i grunnskolen, sånn at du kan risikere nedsatt karakter i musikk om du er lovlig fraværende for å drive med et prosjekt som handler om nettopp musikk. Det irriterer meg at en i norsk skole er så trangsynt. Det bør tenkes mye mer på hva som helhetlig gagnar den enkelte ungdommen, sier Johannessen.

Av samme oppfatning er Bjørnar Nilsen, Karens instrumentlærer ved Lillehammer kulturskole.

- Godt at dette blir tatt opp som tema, for dette er en viktig sak i forhold til våre aktiviteter, sier han. Nilsen synes det er en svært spesiell sak.

- Jeg har hatt med mange elever fra Lillehammer, både fra ungdomsskole og videregående, med i Idavollen, og flere av disse har vært fraværende på grunn av dette. Men det er første gang jeg hører om at en elev blir truet med nedsatt karakter. Innen musikkfaget i skolen burde de se mer på sammenhengen av musikkopplevelsen generelt, sier Bjørnar Nilsen.

Smedstad ungdomsskoles rektor, Tordis Solberg, kjente ikke til saken da vi kontaktet henne. Hun prioriterte ikke å la seg orientere om saken eller gi sitt syn på saken i Kulturtrøkk.

DISTRIKTMUSIKARE: Bjørn Gisle Seter (f.v.),
Joakim Anselmby, Idun Losnegård og Hans Holgersson.

FOTO: ØYVIND LYSLO

Intenst og utfordrande

LOEN: Opplevingsseminar. Smak på ordet. Det lovar meir enn ein porsjon fagleg påfyll som forsvarar at ein lærar er vekke frå skulen eit par døgn og vel så det. Det lovar opplevingar i tillegg. Noko uventa kanskje.

TEKST OG FOTO: MARGRETHE HENDEN AARAAS

Forventningane var på plass då 130 lærarar frå heile Sogn og Fjordane kom reisande til Hotel Alexandra i Loen ein slapsete dag i slutten av januar. Mange av lærarane var frå grunn-skulane i fjordfylket, ein god del frå kulturskulane. Til sist-nemnde kategori hørde også ei gruppe på i alt tolv distrikts-musikarar, som møttest for å arbeide særskilt med sine skule-konsertprosjekt.

SPENT PROSJEKLEIAR

Dette var tredje året Norsk Kulturskuleråd skipa til Opplevingsseminar i samarbeid med kulturavdelinga i Sogn og Fjordane fylkeskommune. Seminaret er eit framhald av prosjektet Positivt Skulemiljø (PSM). Prosjektleiari Hilde Roald Bern vedgår at ho var ganske spent framfor årets seminar.

- Det var gledeleg stor påmelding denne gongen. Utfordringa vår var å tilrettelegge programmet slik at alle deltakarane vart nøgde, seier ho. - Vi hadde ei ekstra utfordring i og med at vi

inviterte fylkeskommunen til å delta med eige opplegg for sine distriktsmusikarar.

TATT VARE PÅ

Distriktsmusikarane var nok dei som lurte mest på kva dei gjekk til. Dei var førebudde på at store grupper av lærarar skulle vere publikum og meine noko om deira halvferdige skulekonsertproduksjonar. Men korleis kunne dei vite at det ville kome noko konstruktivt ut av det? Ein del musikarar var spente på kva skodespelaren og instruktøren frå Sogn og Fjordane teater kunne finne på å dra dei med på.

Etter det første døgnet hadde dei allereie samla mange gode erfaringar. - Dette gir meirsmak, bokstaveleg tala, var det ein som sa. - Det er flott å bli tatt vare på!

ANIMASJON: Bente Aasheim (t.v.) frå Oslo underviste lærarane i korleis dei på ein enkel måte kan lage animasjonsfilm saman med born.

STOR VARIASJON

Programmet var samansett av fellesøktar med Kor Arti', dans, drama, leik og føredrag. Den andre dagen var i hovudsak sett av til parallelle verkstadar. Lærarane kunne velje mellom animasjon, kulturarv, arti'matikk, eller få innsyn i metodikken bak det engelske "Write an Opera"-konseptet.

Fellesøktene er også ein viktig del av Opplevingsseminaret. Der får deltakarane lære dansar, leikar og songar som dei lett kan ta med tilbake til sine skular eller kulturskulegrupper og nytte i mange samanhengar.

FORMIDLARROLLA PÅ ALVOR

Medan lærarane utfalda seg på fellesøktar og seinare på dei praktiske verkstadane, veksle dei tre musikargruppene mellom intense øvingar og samlingar i plenum. I sistnemnde fora diskuterte dei kriterium for ein vellukka skulekonsert.

Forventningane om at dei skal vere dyktige både som muskar og formidlar opplever mange som ei stor utfordring. Muskarane er eingong utdanna på eit instrument, ikkje skulerte skodespelarar.

Når dei tre gruppene seinare gav smakebitar på skulekonsertane dei har under utvikling, viste det seg at lærarane hadde mykje god og konstruktiv respons å by på. Det handla om alt i frå språkbruk og stemmевolum, til scenisk framferd og samspel.

OPPFØLGING

- Diskusjonen både i gruppene og i plenum var viktig og tankevekkande, seier fylkesmusikkleiar, Øyvind Lyslo. Han er nøgd med at fylkeskommunen no er i gang med ei systematisk oppfølging av sine distriktsmusikarar. I framhaldet ønskjer han å få til jamlege samlingar for musikargruppene, som er tilsette ved tre kulturskular i ulike delar av fylket.

Hilde Roald Bern slår fast at årets seminar var vellukka, takka vere god planlegging, dyktige kursleiarar og godt samarbeid med kulturavdelinga i fylket. Ho gir skryt til utdanningsavdelinga hos fylkesmannen, som bidreg med fagleg støtte og pengeløyving til seminaret. - Vi har forma ein modell som er etterspurt både i kultur- og grunnskulane. Utfordringa no blir å skape eit minst like godt program neste år, seier Hilde Roald Bern.

GLA'DANS: Jon Olav Leira og kollega Bente Lill Kårstad Gloppen, begge frå Førde, kom reint i feststemning av ringdansen.

Åpner for demaskoler

TOPPMØTE: Statssekretær Lisbet Rugtvedt (f.v.), styreleder Per-Eivind Johansen, nestleder Kirsten Fuglseth, statsråd Øystein Djupedal og direktør Harry Rishaug. Avdelingsdirektør Ulla Werner deltok også på møtet, og gjorde dessuten jobben som fotograf her.

BEKYMRINGSFULL UTVIKLING

Kulturskolerådet brukte møtet til også å legge fram tall fra GSI-statistikken og egen spørreundersøkelse som viser at timetallet i

OSLO: To kulturskoler kan få status som demonstrasjonsskoler. Det er det håndfaste utbyttet den norske kulturskolen sitter igjen med etter møter med statsråd Øystein Djupedal, Kunnskapsdepartementet og regjeringspartienes fraksjon på Stortinget.

TEKST: EGIL HOFSLI FOTO: ULLA WERNER

Det var i møtet med statsråd Øystein Djupedal og flere sentrale aktører i Kunnskapsdepartementet at man fra departementshold opplyste at det åpnes for at to kulturskoler kan bli godkjent som demonstrasjonsskoler allerede i år. Videre uttalte departementet at det ønsker et nært samarbeid med Norsk Kulturskoleråd i arbeidet med å realisere Soria Moria-erklæringen.

MER I VENTE?

Kunnskapsministeren understreket at regjeringen gjennom å ha styrket kommuneøkonomien med 5,7 milliarder kroner i år, også regner med at den allerede har gitt et bidrag til å styrke kulturskolene. Departementet vil likevel komme tilbake til kulturskolerådet med basis i drøftingene på møtet. Både forskrifter og stimuleringsmidler ble tatt opp. Hva gjelder demonstrasjonsskolene: det er sendt ut brev til kulturskolene om å søke om å få tildelt denne statusen. Mer om dette i egen sak på side 11.

Statsråden stilte seg for øvrig positiv til å bli invitert som foredragsholder på Norsk Kulturskoleråds landsmøtekonferanse i Tønsberg 26. oktober i år.

kulturskolene det siste året har gått ned, og at flere kommuner nå er oppe i 3500 kr i skolepenger for en elevplass. I 90 prosent av kommunene er det ingen aktivitetsøkning innen kulturskolen tross økte statlige overføring til kommunene i 2006.

Fra departementshold møtte foruten statsråden også statssekretær Lisbet Rugtvedt og avdelingsdirektør Ulla Werner. Fra Norsk Kulturskoleråd stilte styreleder Per-Eivind Johansen, nestleder Kirsten Fuglseth og direktør Harry Rishaug.

- POSITIVT MØTE

Rett før Kulturtrøkks deadline hadde styreleder og direktør et møte med representanter for regjeringsfraksjonen på Stortinget.

- Vi møtte Lena Jensen (SV), Freddy de Ruiter og Anniken Huitfeldt (begge Ap) fra utdanningskomiteen og Espen Johnsen (Ap) fra kulturkomiteen. Vi skisserte behovene for forskrifter som sikrer kulturskolene faglig og sosialt, dessuten en kompensasjon til kommunene for reduserte inntekter fra skolepenger. En pott med stimuleringsmidler ble også foreslått, og et økt tilskudd til Norsk Kulturskoleråd i revidert nasjonalbudsjett i år, sier Rishaug.

- Tilbakemeldingen var at våre innspill var konkrete og noe de ønsket å ta med seg videre. Det ble nevnt at det synes å være behov for en samordning mellom utdannings-, kultur- og kommunalkomiteen i denne saken. Vi er spent på fortsettelsen, og vil følge opp både i forhold til Stortinget og departementet, sier Harry Rishaug.

EN KANDIDAT: Skien ble nylig kåret til Årets kulturskolekommune 2006, og burde være en sterk kandidat til å bli demonstrasjonskulturskole.

Og de nominerte er...?

OSLO: Fra 2006 er ordningen med norske demonstrasjonsskoler utvidet til også å omfatte kulturskoler. Inntil to skoler vil få demonstrasjonsskolestatus og 500.000 kroner i året i en treårsperiode.

TEKST: EGIL HOFSLI FOTO: DAG JENSSEN

Dette for å synliggjøre og motivere for kvalitetsutvikling i grunnopplæringen gjennom erfaringsspredning og gode eksempler.

Departementet og Utdanningsdirektoratet har hatt god erfaring med demonstrasjonsordningen. Hensikten med også å inkludere kulturskolene, er å bidra til realisering av intensjonen i St.meld. nr. 39 (2002-2003) Om kunst og kultur i og i tilknytning til grunnskolen. Demonstrasjonsordningen skal også være et bidrag inn i oppfølging av Kunnskapsløftet, jf rundskriv F-13/04 Kunnskapsløftet og Kompetanse for utvikling – Strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringen 2005-2008.

HÅPER PÅ MANGE KANDIDATER

- Det er positivt at regjeringen etter forslag fra Norsk Kulturskoleråd går inn for at de første demonstrasjonskulturskolene velges ut i løpet av våren. Selvfølgelig er det også positivt at det følger med 500.000 kr til hver skole. På den måten kan skolene bedre settes i stand til å ta imot besøk, spre informasjon og liknende, sier styreleder Per-Eivind Johansen i Norsk Kulturskoleråd.

- Forhåpentlig blir det stor interesse og konkurranse om å få bli demonstrasjonsskole ute i kommunene. Det i seg selv vil styrke den kommunale oppmerksomheten rundt skolene, og fokusere på betydningen av å ha en god kulturskole, sier Johansen.

- Ellers er jo dette tiltaket i tråd med de løftene den forrige regjeringen ga. Daværende statssekretær Helge Ole Bergesen gikk langt i å love oss nettopp dette på forsommeren i fjor, sier Johansen.

ERFARINGSSPREDNING

Inntil to kulturskoler skal velges av en jury for perioden 2006-2008. Demonstrasjonskulturskolene skal være i kontinuerlig utvikling og kunne framstå som spydspisser i utviklingen. Demonstrasjonsoppdraget består i å sørge for erfaringsspredning til andre om lokalt utviklingsarbeid gjennom å vise fram strategier, prosesser, systematikk, meto- disk arbeid o.a. som har ført til bedring av læringsmiljøet, gitt økt læringsutbytte og økt lokalt samarbeid.

Demonstrasjonsskolene og demonstrasjonskulturskolene vil få et tilskudd på 500.000 kroner per år.

NOMINERINGSPROSESS

Skolene fyller ut elektronisk søknadsskjema som fins på Utdanningsdirektoratets hjemmeside: www.utdanningsdirektoratet.no. Søknaden skal sendes til skoleeier. Det må kunne dokumenteres at søknadene er blitt behandlet i aktuelle fora, for eksempel i skoleutvalg, i samarbeidsutvalg, styre/privat eier, og at søknaden er drøftet med relevante arbeidstakerorganisasjoner. Skoleeierne skal også kunne vise til at de har besøkt skolene som blir foreslått.

Fylkesmannen kan ikke innstille mer enn én kulturskole fra sitt fylke.

FRISTENE

Skoleeier sender søknader og prioritering til Fylkesmannen innen 15. mars 2006

Friskoler sender sin søknad direkte til Fylkesmannen 15. mars 2006
Fylkesmannen sender innstilling til Utdanningsdirektoratet 21. april 2006

ROCKER HUSET: Telephonebox12 er ett av bandene som øver på Ungdommens Kulturhus i Ørje.
FOTO: JAN DIDRIK STUTEN

INTERREGSAMARBEID ga ungdommen eget hus

ØRJE: Én svensk og én norsk kommune forente ønsker og krefter, og fikk til det de begge ville. Svenskene fikk en rockskole, mens ungdommene i Marker kommune fikk Ungdommens Kulturhus.

TEKST: EGIL HOFSLI

Gjennom et EU-støttet Interregprosjekt kalt "På grensen til rock" har ungdom i Marker i dag et eget hus hvor de fire kvelder og en ettermiddag i uka kan velge mellom en rekke aktiviteter å delta i: radiogruppe, avisgruppe, bandvirksomhet, dansegruppe... Og hyggelig nok: selv om prosjektperioden er over, lever huset videre. Marker kommune har tatt på seg driften av Ungdommens Kulturhus (UKH).

- Det var ingen selvfølge at kommunen skulle gjøre det. Men da suksessen ble et faktum har det ikke vært noe tvil blant politikere om at dette er noe det bør satses på, sier Lars Johansson, lærer ved Marker kulturskole og leder for UKH.

Planleggingen av prosjektet kom i gang for tre år siden, prosjektperioden var toårig og sluttet ved utgangen av 2005. Markers svenske partner var Årjäng kommune.

- Der hadde de allerede et hus med øvingsmuligheter, så primærmålet i Sverige var å starte "Rockskolan". Det er nemlig ikke mulighet til å få opplæring i rock på musikkskolen der, sier Johansson.

120 BRUKERE

- *Hvor mye satser Marker kommune økonomisk på dette tilbudet?*

- 150.000 kr er det budsjettet med i 2006. Vi skal ha 50.000 kr i inntekter fra medlemskap og arrangementer. Det er ikke igjen så mye penger til innkjøp, men siden vi har hatt interregmidler har vi fått kjøpt inn det meste av det vi trenger.

I dag er det cirka 65 aktive medlemmer på UKH. Det vil si ungdom som driver med en aktivitet. I tillegg kommer alle som er deltakere på de kursene som holdes. Disse medregnet har over 120 ungdommer hatt glede av huset. De fleste er i alderen 13-25 år.

KULTURSKOLEN VIKTIG

Kulturskolen er en viktig medspiller for UKH. - Det er bare jeg som jobber begge steder. Men skolens rektor, Else Marit Svendsen, har hatt en viktig rolle både i forhold til interregsknader og utvikling av huset. Hun er min nærmeste overordnede også som UKH-leder. Flere elever har vært på huset og prøvd ulike aktiviteter. For cirka ett år siden satte vi sammen band fra kulturskolen og arrangerte konsert på UKH. Veldig vellykket. Vi har en lydgruppe på UKH kalt Ungdommens KulturLyd. Den har ansvaret for lyden når kulturskolen har arrangementer her. En dansegruppe - med unge lærere ansatt gjennom kulturskolen - holdt i fjor dansekurs på UKH, sier Lars Johansson.

EKS-SNEKKERI

UKH holder hus i et tidligere snekkeri, en kilometer utenfor Ørje sentrum.

- Veldig mange dugnadstimer har gjort huset godt egnet for formålet. Her er øvingsrom, dansesal, storsal, kontor, kjøkken, lagerplass og et stort loft som vi har planer om å innrede til datarom, sier Johansson.

- *Er driften av huset sikret for flere år framover, eller må dere leve i spenning fram til hver budsjettbehandling?*

- Fremtiden er nok sikret så lenge vi klarer å holde et høyt aktivitetsnivå. Det hjalp også at regjeringen ga mer penger til kommunene denne gangen.

Kom til KOM! med store forventninger

STORD: Mitt håp er at vi gjennom KOM! skal få til det jeg - og jeg tror mange med meg - har savnet lenge: en modell som gjør samarbeidet mellom kulturskole og grunnskole mye enklere og helt naturlig.

TEKST: EGIL HOFSLI FOTO: JOHAN SVENDSEN

Kvinnen bak dette håpet er Toril Tveit Munthe-Kaas, involvert i utviklingsprogrammet Kreativt OppvekstMiljø (KOM!) Hordaland/Rogaland gjennom flere roller. Som fylkeskonsulent for Norsk Kulturskoleråd og derigjennom blant annet med i prosjektets referansegruppe, og som inspektør ved en av deltakerskolene, Sandnes kulturskole.

Hun hadde store forventninger da hun stilte til første nettverkssamling på Stord 15. – 17. februar (etter deadline for dette Kulturtrøkk). Men uansett resultatet av den samlingen; Tveit Munthe-Kaas har svært sikkert stadig høye håpt om hva KOM! kan bety for hennes region og skole.

MODELL SAVNET

En av hovedmålsettingene til KOM! er å få til en mer helhetlig kultursatsing for barn og unge. Dette passer Tveit Munthe-Kaas utmerket.

- Det fins jo former for samarbeid mellom skoleslagene også i dag. Men det er sjelden lagt opp slik at en drar lasset sammen og i samme retning. Vi har iallfall ikke samarbeidsformer som er særlig utviklende for vårt skoleslag, sier Sandnes-inspektøren. Gjennom en 14 år lang rektorgjerning ved Gjesdal kulturskole før hun skiftet kulturskole, forsøkte hun å få til bedre samarbeid, men den gangen var det hinder som lønnsforskjeller og ulike arbeidsavtaler som vanskeliggjorde dette. I dag ser hun at disse hindrene er atskillig lavere.

23 KOMMUNER MED

Til første nettverkssamling møtte representanter fra kultur- og grunnskoler i 23 deltakerkommuner. Norsk Kulturskoleråd er prosjekteier, med viktige samarbeidspartnere som begge fylkeskommunene og fylkesmennene i begge fylker. Med på laget er både høyskole- og universitetsmiljøene i de to fylkene. Den kulturelle skolesekken og etter hvert også Rikskonsertene.

SPENT OG TENT: Toril Tveit Munthe-Kaas tror KOM! vil bety veldig mye for kulturskolen og grunnskolen i Rogaland og Hordaland.

For Tveit Munthe-Kaas' egen kulturskole er det Sørbø skole som er grunnskolepartnern fra samme kommune.

- Det "partnerskapet" har jeg store forventninger til. Sørbø er en ny skole som klart har flagget at praktiske, estetiske fag er et satsingsområde. Det lover godt. Jeg regner med at tida mellom første og andre nettverkssamling blir en periode der vi finner mer ut av vår felles vei framover. For vår del håper jeg blant annet at vi skal få til produksjoner der vi involverer elever og lærere fra begge leire i flest mulig roller, sier Tveit Munthe-Kaas.

ULIKE ØNSKER?

- *Tror du kulturskolene og grunnskolene har gått inn i KOM! med samme mål og ønsker?*

- Det kan nok være noen ulikheter. Kanskje grunnskolene har et ønske om å få hjelp til sine egne produksjoner, uten nødvendigvis å gi så mye tilbake. Men jeg tror at vi allerede etter første nettverkssamling er mye mer på samme spor hva gjeld-er mål.

- *Som leder har du kanskje også personlige forventninger til hva prosjektet har å tilby på det fagområdet?*

- Absolutt! Jeg har jo fått en del ledelsesopplæring i kommunale sammenhenger, og de har vært greie nok. Men jeg har alltid etterlyst noe som går spesielt på det å lede en kulturskole. Akkurat denne biten av KOM! har jeg selvsagt helt spesielle store forventninger til.

Utvikler FRAMTIDAS kulturskoleledere

OSLO: I dag tror jeg de fleste kulturskoleledere opplever at oppgavene har endret seg mye de siste årene. Oppgaven krever leder- og samarbeidsferdigheter og kunnskaper utover den fagkompetansen lederen besitter i sin fagidentitet som for eksempel musikkpedagog, danser eller billedkunstner.

TEKST OG FOTO: EGIL HOFSLI

Dette svarer Inger Anne Westby på spørsmålet om hva som er norske kulturskoleleders største utfordringer i dag. Og kvinnen som sammen med Stein Amundsen har ansvaret for lederutviklingsprogrammet i Kulturskolefokus, utdyp:

LEDERHJELPER: Inger Anne Westby er sentral i Norsk Kulturskoleråds lederutviklingsarbeid gjennom prosjektet Kulturskolefokus.

FINNE BALANSEN

- Dagens kulturskoleledere skal lede tverrfaglige lærerteam. De skal lede lokale samarbeidsprosesser med eksterne samarbeidspartnere som skoleverket og det lokale kulturlivet. De skal være synlige i de offentlige rom både politisk og kulturelt. Dette er krevende utfordringer, og jeg tror satsingen på utvikling av kulturskolens personale er en helt nødvendig oppfølging av de nasjonale forventninger skoleslaget nå møter, sier Westby.

- Utfordringene er å finne en god balanse mellom det som kan være felles for kulturskolevirksomhet i Norge og hva som skal være det lokale kulturelle innholdet som gjør kulturskolen til det kulturelle kraftsenter vi ønsker oss, sier lederutvikleren.

SKOLE I ENDRING

Derfor er hun også glad for at Norsk Kulturskoleråd gjennom sitt prosjekt Kulturskolefokus prioriterer å gi skolelederne i Oppland og Hedmark et eget program som skal utruste dem for dagens og framtidens oppgaver.

- Lederprogrammet i Kulturskolefokus - og øvrig lederutvikling i kulturskolen - vil trene lederne i å utøve lederskap når forventningene til kulturskolen endres, sier Westby som synes Kulturskolefokus' lederutviklingsprogram har fått en god start.

- UTROLIG ENGASJEMENT!

- Det er en utrolig engasjert og spennende sammensatt ledergruppe! Jeg har stor tro på at denne gruppen sitter inne med erfaringer som de kan dele med hverandre i et systematisk nettverkssamarbeid, sier Westby.

- Har du noen fornemmelse av hvordan lederne har jobbet i tida etter første samling?

- Alle kommunene har fått i oppgave å lage en framtidsfortelling for sin kulturskole, og jeg har inntrykk av at de fleste er godt i gang med "historieskrivingen". Poenget med framtidsfortellingen er å få fram de ideelle drømmene de ansatte har om det arbeidet de skal gjøre i framtida og hvilke visjoner de ser for sin kulturskole.

Så skal lederprogrammet fokusere hvordan vi kan realisere denne fortellingen. Hva må lederen arbeide med? Hva må de ansatte arbeide med?

NY SAMLING I MARS

- Hva vil ha hovedfokus på neste nettverkssamling i Kulturskolefokus?

- Hovedfokus på neste samling er coaching eller trening/øving. Vi ønsker å kunne hjelpe den enkelte leder, og det er viktig at hver enkelt deltager er seg bevisst hva de selv trenger å trene på. Som i de fleste andre læringsprosjekt, er den lærendes bevissthet om hva som skal læres, en viktig forutsetning for motivasjon, sier Westby.

Neste samling i Kulturskolefokus finner sted 29.-31. mars på Øyer.

Allsidig bakgrunn

Inger Anne Westby arbeider som universitetslektor i fagdidaktikk ved Norges Musikkhøgskole. Av utdanning har hun blant annet hovedfag i musikkvitenskap og grunnfag i kulturfag. Hun har vært rektor ved Vadsø kulturskole og har undervist i musikk- og kulturadministrasjon ved Høgskolen i Telemark. Westby har forfattet "Kulturskolehåndboka" og har blant annet vært styremedlem i Norsk Kulturskoleråds sentralstyre og nestleder i Norsk musikkråd.

STORBANDKNØTTENE: I Ålesund er Knøtte Big Band et attraktivt band både å høre og delta i. Samtlige medlemmer er kulturskoleelever.

Kulturskolens KVALITETSKNØTTER

ÅLESUND: Knøtte Big Band er storbandet som tross navnet er blitt en sunnmørsk storbandstørrelse å regne med. - Noen av disse ungene spiller fletta av de beste voksne, sier en kledelig ubeskjeden orkesterleder; Odd Fossum.

TEKST: EGIL HOFSLI

FOTO: ODDBJØRN N. VIK

Det 23 jente- og gutteterke bandet startet som et privatprosjekt i 2003 initiert av nettopp Odd Fossum, som er en svært sentral taktstoppssvinger på Sunnmøre. I tillegg til å dirigere Knøtte Big Band gjør den mangeårige kulturskolepedagogen og -rektoren det samme for tre skole- og to voksenkorps. I tillegg har han 45 musikkelever og er selv utøver i tre band som trompetist.

Men her skal det handle om Knøtte Big Band, som består av musikere i alderen 10 til 15 år. Nesten alle spiller også i skolekorps, og alle har nå en tilknytning til kulturskolen.

- Alle som vil være med må melde seg på kulturskolen før de kan være aktuelle for prøvespilling. Og nå er det blitt så populært å være med i bandet, at vi har venteliste, sier Fossum, som er midlertidig ansatt ved Ålesund kulturskole nettopp for å drive Knøtte Big Band samt drive med korpsundervisning på Ellingsøy.

Da bandet ble startet var det ment som en engangsgreie i anledning til en festival. Men bandet gjorde et så solid inntrykk at det kom flere tilbud om spillejobber, og bandet bare måtte fortsette sin eksistens. I desember i fjor slapp bandet sin første cd, "Poco Loco", og det ble et velregissert plateslipp i Sunnmørspostens lokaler. Cd-salget har gått aldeles greit, og nye spillejobber venter.

DET LILLE EKSTRA

- Siden vi har satt 15 år som øvre aldersgrense, og flere av våre dyktige medlemmer må "gå av for aldersgrensen" til sommeren, kan vi nok oppleve noe kvalitetsfall til høsten. Men med den iveren disse ungene viser, tror jeg det skal bli veldig bra nivå på bandet også i årene framover. Et slikt band mener jeg har en stor verdi som et supplement til mange av de største talentene innen både kulturskolen og korpsbevegelsen i området vårt. Kanskje har vi ofte litt for lett for å glemme å gi slike talenter det lille ekstra, sier Fossum.

Han var i en tiårsperiode rektor ved Norddal musikk- og kulturskule som har et langt mindre elevtall enn Ålesund kulturskole. - Jeg mener at også små kulturskoler kan få til slike storbandprosjekt som vi har fått til i Ålesund, om man klarer å forene sine krefter med naboskoler. Det tror jeg det helt sikkert vil komme mye positivt ut av, både for skole og elev, sier Fossum.

Det glitrar i kulturskulen

VESTRE SLIDRE: Ordføraren i Vestre Slidre samanlikna ein gong kulturskulen med den vakraste edelsteinen. Og jo, det glitrar litt ekstra av denne kulturskulen som kanskje mange kan lære noko av.

TEKST OG FOTO: KNUT AASTAD BRÅTEN

Og kostbare smykke skal ein som kjent stelle fint med. Saman med resten av det politiske og administrative miljøet i kommunen har ordføraren så langt take godt vare på kulturskulen. Og betre skal det bli.

Tronge og ueigna øvingslokale, spreidd rundt omkring i kommunen, har vore kvardagen for mange i den norske kulturskulen. Slik er det derimot ikkje i Vestre Slidre kulturskule. Saman med skule- og kultursjef Finn Helge Lyster har kulturskulerektor Mona Kleven endeleg fått gjennomslag for det dei vil; splitter ny og spesialtilpassa kulturskule.

MØNSTERSKULE: Rektor Mona Kleven har skapt ein mønsterskule i Vestre Slidre kommune. Æra deler ho med kulturbevisste politikarar i kommunen.

- Endeleg får vi vårt eige lokale med tilrettelagde funksjonar for våre behov, seier Kleven. I tillegg til skreddarsydde undervisningsrom og intimsene med tilhøyrande lydstudio, får alle lærarane eigne arbeidsplassar og felles pauserom, noko som vil vera til fordel for dei mange tverrfaglege prosjekta.

HEILDAGSSKULE

Interessa for kulturskulen i Vestre Slidre er stor. Kulturskulen har totalt 250 elevplassar fordelt på 200 elevar, noko som utgjer litt over 70 prosent av alle grunnskuleelevane i kommunen. Venteliste opererer ein ikkje med i kulturskulen i Vestre Slidre. Her er det plass til alle! Jamvel vaksne har høve til å få undervisningsplass.

Samarbeidet med grunnskulen har på mange måtar vore ein føresetnad for den vellykka satsinga. Ikkje minst har innføringa av heildagsskule i grunnskulen vore vellykka for kulturskulen. Grunntanken bak ordninga er tilpassing til kvar einskild elev. I løpet av skuledagen er det no høve til å få undervisning i kulturskulen.

FRAMTIDIG ROCKSTJERNE? Ådne Gustavsen (7) har spelt slagverk i snart eitt år og planane for ein rockekarriere er allereie lagt.

PÅ GAMLEMÅTEN: Lærer Oddrun Hegge (t.v) og elev Ann Kristin Bråten spelar ikkje langeleik etter notar, men på gamlemåten; ved å sjå og finstudere fingersettinga.

MYKJE FOLKEMUSIKK

Kulturskulen har ikkje minst vorte ein viktig formidlar av tradisjonsmusikken og -dansen. Lærer på langeleik, Oddrun Hegge, har i dag seks lærenemme langeleikspelarar.

- Tidlegare var det vanleg å oppsøke læremeisterane heime der dei budde. I dag er folkemusikkundervisninga ein del av musikklivet elles i bygda. Dette har hatt mykje å seie for statushevinga av folkemusikken og likestillinga av dei musikalske uttrykka, seier Oddrun Hegge.

LANGELEIK OG BASSGITAR

Tilboda i kulturskulen er varierte: langeleik, hallingdans, fiolin, cello, hardingfele, bassgitar, messing, piano eller keyboard, slagverk, song, litteraturgruppe, teater, billedkunst, barnekor eller korpsspel (som aspirant). Og går du med ein draum om å bli internasjonal popstjerne, legg kulturskulen i Vestre Slidre godt til rette for utvikling av dei kulaste banda.

Jentene har lenge utgjort majoriteten av elevane i musikk-skulen. Tresløyd, filmproduksjon og teknisk kulturarbeid er difor nye og populære tilbod ved Vestre Slidre kulturskule som engasjerer - særleg gutane.

Barnehagane får også tilbod om musikkopplæring gjennom kulturskulen. Og skulen har også sett seg mål å ta vare på elevar som byrjar på den vidaregåande skulen.

KULTURELT FUNDAMENT

- Det er viktig å skape eit kulturelt fundament hjå så mange i kommunen som råd. Kulturskulen har utvilsamt vore med å skape ei scene der ein kan syne seg fram. I dag er det i større grad enn før lov til å bli god og skilje seg ut, seier Kleven og legg til at skulen framover vil legge til rette for dei som vil fordjupe seg meir i musikken sin.

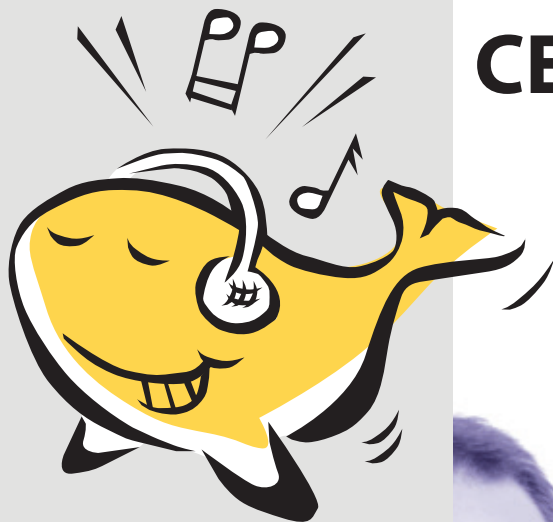
Vil du vite og lære meir om alle tilboda i Vestre Slidre kulturskule: tast deg inn på: www.vestre-slidre.kulturskule.no.

SER PÅ NOTANE: Eivind Dølerud er ein viktig inspirator for strykarmiljøet i Valdres. Elev Bente Nygård (8) får god instruksjon av læraren sin.

SLIK: Lærer Raket Hoem i djup konsentrasjon saman med messingelev Iren Neståker Aastad.

administrasjon er ingen kunst...

Unique kulturskole

systemet for enkel
kulturskoleledelse!

CETUS ER NÅ *UNIQUE!*

**MER ENN 300 NORSKE KOMMUNER
BRUKER UNIQUE- SYSTEMER I
OPPVEKSTSEKTOREN!**

**1. NOVEMBER 2005 KOM SAMLET
LØSNING FOR SKOLE, BARNEHAGE,
SFO, PPT, VOKSENOPPLÆRING OG
KULTURSKOLE**

Ring oss for en
hyggelig dataprat!

Sjur Høgberg
daglig leder

Hans Kristian Stene
brukerveileder

◀ Visma Cultus as, Kalvetangv. 83, 3132 Husøysund ▶ tlf. 33 35 17 17
◀ info@vismacultus.no ▶ www.vismacultus.no

hic locus illorum, qui cantant. Non aliorum.

Årets sommerkurs:

- Internasjonale mesterklasser (f. 1981 -)
for utøvere på fiolin, bratsj, cello og klaver
- Mesterklasser strykere (f. 1981 - 89)
- De unges mesterklasse (f. 1990 -)
- Mesterklasse klaver (f. 1981-)
- Klaverkurs høyere nivå (f. 1987-)
- Sommersymfoniens strykerkurs (1988 -)
- Komposisjonskurs (f. 1987- 1996)
- Dirigentkurs (f. 1981 - 1992)
- Internasjonalt kurs i akkompagnement (f. 1979-1989)
- Kurs i for lærere i talentutvikling, strykere og klaver

For påmelding gå inn på vår
hjemmeside:

<http://www.sommersymfoni.no>

Ønsker du søknadsskjema på
papir, mail:

post@sommersymfoni.no

Søknadsfrist: 15. mars

Lærere: Jiri Hlinka, Einar Steen-Nøkleberg, Wolfgang
Plagge, Henning Kraggerud, Detlef Hahn, Aage
Kvalbein, Per Lundberg, Almita og Roland Vamos,
Christian Poltera, Kathryn Stott, Anker Buch, Morten
Carlsen, Soon-Mi Chung, Kristoffer Dolatko, Eivind
Dølerud, Sigyn Fossnes, Bente Hemsing, Piotr
Janowski, Alf Richard Kraggerud, Gina McCormack,
Bård Monsen, Eileen Siegel, Britta Skårby-Vindenes,
Ragin Wenk-Wolff, Yi Yang, Dag Øystein Berger, Tove
Sinding-Larsen, Bjørn Solum, Anne Brit Sævig Aardal,
Sjur Bjærke, Joanna Maklakiewicz, Brenda Blewett,
Gunnar Flagstad, Kristin Fyrand Mikkelsen, Grethe Lied

Kunstnerisk leder: Alf Richard Kraggerud Adm. leder: Torfinn Hoffart

Naboen satser også på visuelle kunsthøg

TRONDHEIM: Naboen suksess frister til etterfølgelse. Sånn tenkes det muligens i Sør-Trøndelag. For nå ønsker man der å gjøre som hos nabo Nord-Trøndelag: Satse på en vandrende fylkesutstilling for visuelle kunsthøg.

TEKST: EGIL HOFSLI FOTO: ANNE-GRO ERIKSTAD

Fylkesutstillingen i Nord-Trøndelag, som vi omtalte bredt i Kulturtrøkk sist høst, er nå ute på vandring. Steinkjer var første ute, Inderøy har utstillingen hos seg nå i februar, deretter vandrer den vidare til Levanger og Verdal, og andre kan følge etter over sommeren.

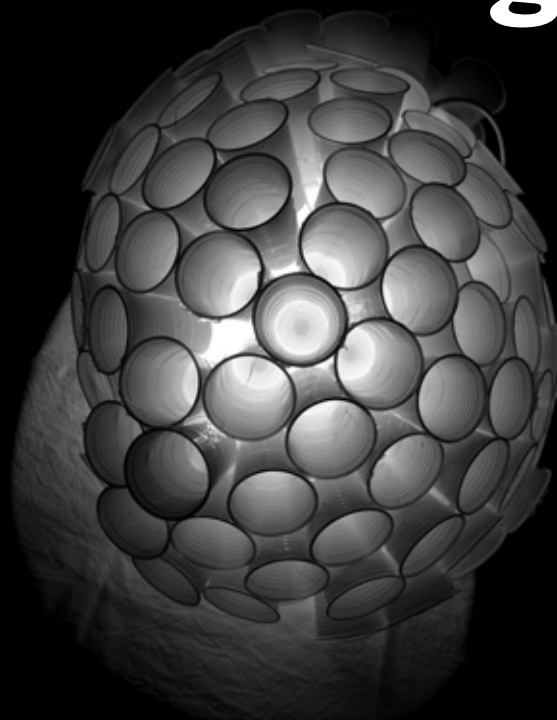
Og nå kjøres et tilsvarende prosjekt i gang i Sør-Trøndelag. Norsk Kulturskoleråd står som initiativtaker også til dette prosjektet, og har hyggelig nok fått 70.000 kr i økonomisk assistanse fra Den kulturelle skolesekken (DKS) i fylket. Til en fylkesutstilling for visuelle kunsthøg.

SYNLIGGJØRE KVALITET

Hovedmålet med prosjektet er å produsere en fylkesutstilling med høyt kvalitet, som er med på å synliggjøre de visuelle kunsthøgnes stilling i kulturskolen og som kan bidra til å styrke samarbeidet mellom kommunale kulturskoler/Norsk Kulturskoleråd og DKS i Sør-Trøndelag.

SØR-TRØNDELAGE NESTE: Prosjektleder Fabiola Charry (t.v.) og senior-konsulent Merete Wilhelmsen gleder seg til å gå i gang med Fylkesutstillingen i Sør-Trøndelag. FOTO: EGIL HOFSLI

PLASTKOPPLAMPE: Plastbeger kan bli til ei fancy og dekorativ lampe. Denne er laget av Marte Asbjørnslett.

Visuelle kunsthøg er et satsingsområde i den pågående kulturskoleutviklingen Norsk Kulturskoleråd holder få med. De senere årene er det gjennomført en rekke nasjonale aktiviteter og prosjekter rettet mot elever og lærere som jobber med visuelle kunsthøg i kulturskolen.

IDÉDUGNAD FØRST

- Fra vår side er det et viktig mål å bidra til opplæringen i visuelle kunsthøg, ved å kunne gi barn og ungdom med spesielle interesser, mulighet til fordypning og utvikling av faget på en måte som ikke vil kunne finne sted i grunnskolen. Utstillingen skal inspirere og styrke de visuelle kunsthøgne, samt skape interesse for etablering og utvikling av dette uttrykket i den enkelte kommune, sier fagkoordinator Fabiola Charry i Norsk Kulturskoleråd.

Fylkesutstillingen i Sør-Trøndelag vil trekke veksler på erfaringene fra det pilotprosjektarbeidet som er gjennomført ved ti kulturskoler i Nord-Trøndelag.

17. mars arrangeres en idédugnad for aktuelle pedagoger innen faget i fylket, hvor det ble tatt stilling til innhold, tema og utstillingsform i prosjektet. Den endelige utstillingen er tenkt presentert i tre kommuner. Til høsten, trolig i oktober, er det planer om en workshop hvor også elevene skal delta.

PORTRETTE:

- Kulturskolen gagner både folk og kommune

Navn: Rolf Erling Andersen

Alder: 58 år

Yrke: Ordfører i Skien kommune

Aktuell fordi: Er øverste politiske leder i Årets kulturskolekommune 2006

SKIEN: - Ikke flere priser nå, tenkte jeg. For en sånn ære er noe som også forplikter veldig. Men klart, jeg ble veldig glad også, på Skiens vegne.

TEKST: EGIL HOFSLI FOTO: BJØRN HARRY SCHØNHAUG

Det sier skiensordfører Rolf Erling Andersen, som på vegne av sin kommune mottok prisen Årets kulturskolekommune 2006 i forbindelse med tv-programmet "Godt Musikkår!". For han innrømmer at to tilsynelatende nokså motstridende, men veldig beslektete tanker fløy gjennom hodet hans da han fikk vite at Norsk Kulturskoleråd hadde tildelt Skien denne prisen.

- Jeg ble jo glad for at vår satsing ble belønnet med en slik pris, og jeg skjønnte at dette ville gi oss mye god presse. Men samtidig tenkte jeg at en slik pris forplikter veldig, nå blir det veldig mange som vil følge med oss og minne oss på hvilken pris vi har fått hver gang kulturskolen blir tema i budsjettssammenheng og liknende, sier ordfører Andersen.

ØNSKER Å DELE ÆREN

58-årige Rolf Erling Andersen sitter i Skiens ordførerstol i sin tredje periode. Han prøvde stolen så vidt i 1993, og prøvde den ut atskillig grundigere i perioden 1995-1999. I 2003 var arbeiderpartimannen tilbake i samme posisjon. Selv om hans parti har vært i posisjon de siste årene, er Andersen ikke mannen som stikker av med æren for kulturskolesatsingen alene.

- I vår kommune er det faktisk tverrpolitisk enighet om at kulturskolen er viktig, og at den skal det satses på. Jeg vil gi ros til alle partier fra det ytterste blå til det ytterste rød. Jeg

vil gi ekstra honnør til Høyre, som satt i posisjon da vi for alvor valgte å dra til og satse på kulturskolen for cirka fem år siden, sier Andersen.

GAGNER FOLK, GAGNER BY

Så hvorfor synes Andersen – og hans medpolitikere i Skien – at kulturskolen er så viktig å satse på at de gjør det så ettertrykkelig at det blir forpliktende priser av det?

- Det er så enkelt som at det som gagner befolkningen, det gagner byen. Kulturskolen gjør noe med store deler av folket som kanskje ikke er så synlig i bybildet, men den gjør noe med den åndelige sida vår. Og likeså mye som vi bør sikre at byen fysisk er trivelig å bo i, likeså må vi tenke at folk får det de behøver av denne andre måten for trivsel, sier Andersen.

SKRYT TIL REKTOR

Selv om politikerne i Skien tydeligvis er forbausende enige i denne sak, vil ikke Andersen at politikerne skal stikke av med all ære. Han er kjapp til å peke på én veldig viktig persons innsats som årsak til at politikerne "har skjønt poenget".

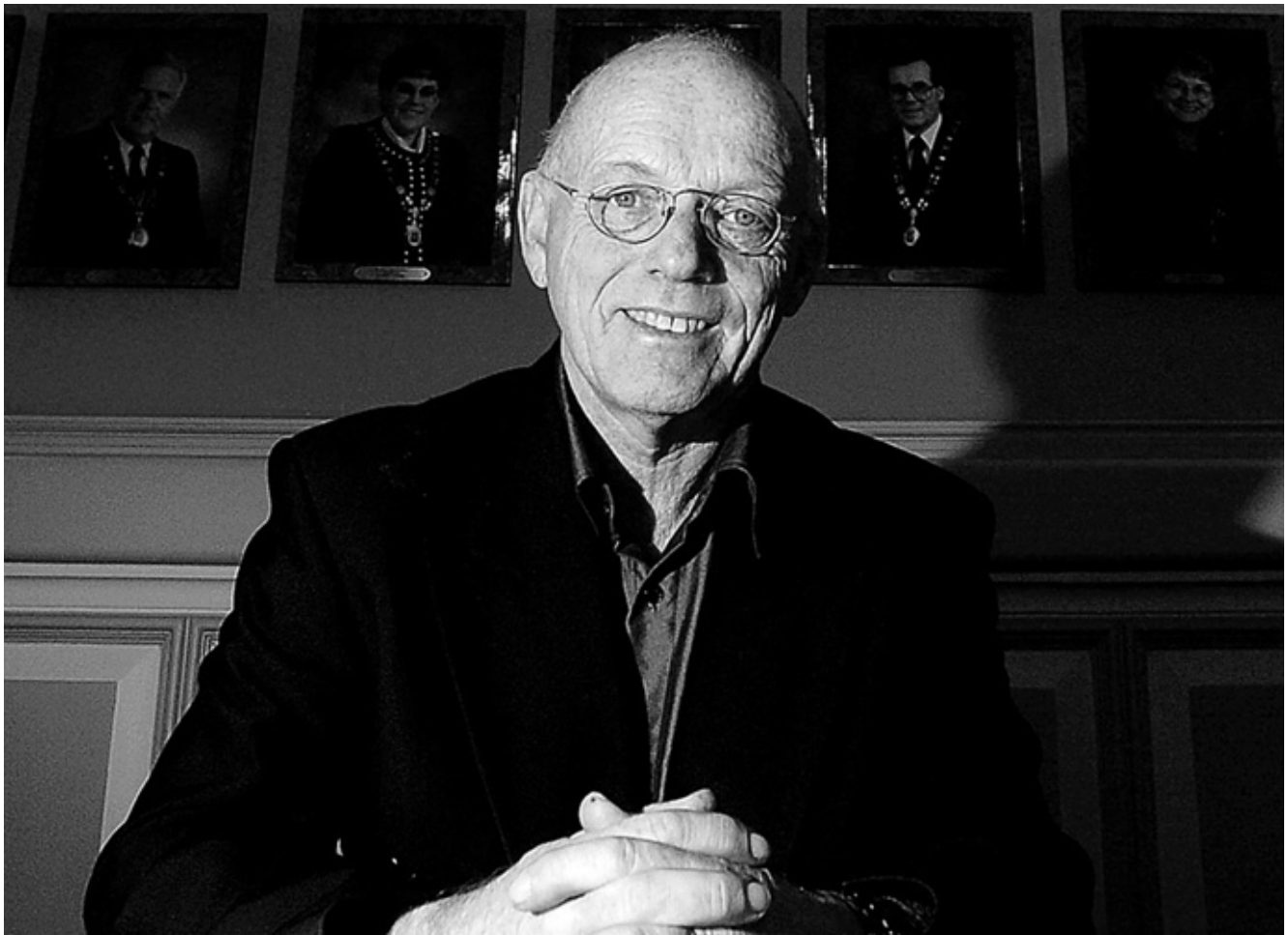
- Kulturskolerektor Ole Andreas Meen har vært særdeles dyktig til å vekke oss. Han har fått oss på troen om at kulturskolesatsing er noe som gir veldig gode resultater for Skien som kommune, sier Andersen.

KORPSMANN

Selv har ikke skiensordføreren så mye som ett eneste minutt kulturskolegang. Han spiller gitar til husbruk, og lærte en gang å spille elektronisk orgel. I yngre år var det speider- og avholdsbevegelse som opptok ham mest. Men da han fikk egne barn rådet ham dem faktisk til å prøve seg innen musikken framfor for eksempel å satse utelukkende på sport.

- Jeg har to gutter som begge var veldig ivrige innen idrett; fotball, håndball, ishockey, bandy... Men jeg oppfordret dem til å vurdere musikken. Og begrunnet det med at det ville bli en aktivitet de kunne få glede av å holde på med mye lenger enn de var i stand til å fly etter en ball, sier Andersen.

DELER ÆREN: Skiensordfører Rolf Erling Andersen deler æren for kulturskolesatsingen i kommunen med både rødere og blå politikerkolleger.

Guttene hørte på far. Iallfall såpass at de ble korpsmusikere, og far ble aktiv korpsstøttespiller. Han var blant annet leder av guttenes skolemusikkorps i nesten ti år.

- LIVETS HOVEDINNHold

- *Hva betyr kultur for deg, Rolf Erling Andersen?*

- Når en har mat og varme er jo kultur livets hovedinnhold ved siden av samliv. Jeg er veldig allsidig i min kulturinteresse, og forsøker å få med meg opplevelser på så mange arenaer som mulig. Skien er jo Ibsenbyen, og det forplikter jo, ordføreren må kunne sin Ibsen, sier Andersen, som faktisk har deklamert "Terje Vigen" i embets medfør.

HAR TRO PÅ REGJERNINGEN

Som Arbeiderpartimann gledet Andersen seg selvsagt over regjeringsskiftet sist høst. Han kjenner mange av dagens statsråder svært godt etter å ha vært sentralstyremedlem i partiet fra 1996 til 2005. Og til utålmodige og frustrerte kulturskoleentusiaster som forventet mer penger til skoleslaget umiddelbart, har han følgende melding:

- Vær litt tålmodig. Gi regjeringen litt tid. Jeg er faktisk overbevist om at de har tenkt å få til det de kom med i Soria Moria-erklæringen. Og de pengene som nå kom kommunene til gode tror jeg faktisk hjalp også veldig mange kulturskoler.

Kanskje ikke ved at det ble økt satsing på skoleslaget, men jeg tror mange kulturskoler unngikk å bli rammet av økonomiske nedskjæringer nettopp på grunn av disse midlene, sier Andersen.

I Skien anser Andersen kultur som en av budsjettvinnerne for 2006.

MÅ KOSTE LITT

Hva så med Skien kulturskoles framtid, synes Andersen den nå er ferdig utviklet og kan leve sitt liv uten tunge budsjettmessige innsatser de nærmeste årene?

- Det er vel per i dag ingen signaler om at vi må trå til ekstraordinært kraftig. Men utvikling må til, og vi skal selvsagt lytte seriøst også når vi i framtida får henvendelser fra skolens ledelse med ønske om mer satsing, sier Andersen, som selvsagt håper hans kommune ikke blir å finne blant de som krever mest i skolepenger.

- Men jeg tror det er riktig at det koster noe. Aktiviteter som er gratis kan vi ofte forholde oss nonchalante til. Jeg tror foreldre er mer påpasselige med å følge opp ungene sine når de er med på aktiviteter de tross alt også investerer noe i økonomisk, sier ordfører Rolf Erling Andersen.

ÅPNING: Ingrid Bjørnstad (foran f.v.), Caroline Hoen Østby og Anja Djupesland marsjerte inn sammen med Angelo Adams (bak) og åpnet konserten.

Vant sør-afrikanske korpsinstruktører

I 2000 inngikk NMF en avtale med Fredskorpset om utveksling av instruktører mellom de to landene. I vinter er Nomvula Magedi, Angelo Adams, Xolani Qoma og Heidiry White i Norge, som elever ved musikkfolkehøgskolen Toneheim. De reiser også rundt i Norge og instruerer norske korps i å spille på sørafrikansk vis.

- I Sør-Afrika jobber vi med ungdom i fattige bydeler og landsbyer. Korpsene er en etterlengtet og populær aktivitet. Det opprettes stadig nye korps, og behovet for kvalifiserte instruktører er stort, sier Elnes.

NYTTIG MØNSTERBRUDD

- Alt vi lærte denne helga, var helt nytt. Det ble en ny måte å spille på - uten noter og bare spille på gehør, sier Wermåker. Og det var mye Hosle skolekorps hadde lært på to dager. Særlig imponert var publikum over aspirantene som bare hadde hatt noe få samspillsøvelser før seminaret. I overkant av 5000 kroner ble under konserten samlet inn til Field Band Foundation.

BÆRUM: Hosle skolekorps vant sist sommer en idékonkurranse under en korpsfestival i Oslo. Det hørbare resultatet av premien utløste vedvarende trampeklapp fra et begeistret publikum.

TEKST OG FOTO: ELI BONDID

Det var under 2005 Festivalen i Oslo i fjor at skolekorpset, som får instruksjoner gjennom Bærum musikk- og kultur-skole, vant en idékonkurranse initiert av FN. Premien resulterte i et helgeseminar som vil gå inn i korpsets historie som ett av de største høydepunktene. Hosle skolekorps, som teller 40 medlemmer og ble stiftet i 1967, fikk fire sørafrikanske korpsinstruktører på besøk.

- Noen av våre driftige ledere foreslo å lage et støttearrangement og så gi stafettpinnen videre til et annet korps, sier korpsleder Pål Wermåker. Så bra tenkt at det ble vinnerideen.

KORPS OVER GRENSENE

Marianne Elnes fra Norges Musikkorps Forbund (NMF) presenterte gjestene og fortalte publikum om korpssamarbeidet mellom Norge og Sør-Afrika. Elnes har selv vært i Sør-Afrika som instruktør i ti måneder, som en del av prosjektet Bands Crossing Borders. Sørafrikanske Field Band Foundation (FBF) og NMF har innledet et internasjonalt kulturutvekslingssamarbeid, der et mål er å gjøre Field Band Foundation selvfor-synt med instruktører.

UVANTE RYTMER: Nye toner og rytmer i gymsalen på Hosle skole da Angelo Adams, Xolani Qoma og Heidiry White klemte til.

Kunsten å presentere

SÄFFLE: Én ting er å gjennomføre gode kurs og prosjekt. Viktig er det også å dokumentere og presentere dem på en god måte i ettertid. Det fins svensker som vi kan lære noe av.

TEKST: EGIL HOFSLI

Gode presentasjon og dokumentasjon av gjennomførte kurs og arrangement er til nytte både for de involverte og for andre i samme bransje. Dette er kanskje ikke det mest prioriterte området for en kulturskoleansatt, men det fins gode eksempler på hvordan det kan gjøres. Som for eksempel i det norsk-svenske prosjektet Idavollen.

Der er Malin Axelsson og Göran Lindskog involvert, og de gjorde presentasjonsjobben så godt at mange lot seg imponere. Hvorfor ble det så bra, har svenske kulturskolelærere noe å lære oss her? Vi sendte spørsmål over Kjølen, og fikk svar.

- Hvordan har dere lært å lage slike presentasjoner?

Lindskog: - Jeg har arbeidet mye med informasjon i Riksförbundet Unga Musikanter. Gjennom det har jeg fått mye erfaring. Er for det meste selvlært hva gjelder bruk av datamaskiner og programvare.

Axelsson: Jeg begynte med å lage informasjonsbrosjyrer om konserter jeg medvirket i, og siden har det ene ledet til det andre.

- Er prosjektpresentasjon noe som en i den svenske musikk- og kulturskolen mener er viktig å lage?

Lindskog og Axelsson: - Det er ikke noe prioritert område, her handler det nok mest om hver og ens lyst og interesse. De som er interessert anvender datamaskinen mer og blir jo dermed også bedre på å håndtere den.

GODT DOKUMENTERT: Så lekkert kan det gjøres.

KREATIVE SVENSKER:
Malin Axelsson og Göran Lindskog.
FOTO: PRIVAT

- Hva er det viktigst å fokusere når en gjør en slik presentasjon?

Lindskog: - Jag tror att layouten er viktig for å fange interesse og få leseren til å begynne å lese. Bilder skal man alltid ha med. Så må man tenke på hvem som skal lese når man utformer selve teksten.

Axelsson: - Layouten. Jeg tilhører den der prosenten menesker som kan bli veldig irritert over dårlig layout. Bilder er alltid bra, de kan gjøre teksten mer lettlest. Siden tenker jeg mye på hvordan teksten "låter", jeg leser den ofte i hodet for å få den til å låte som jeg vil.

- Hva synes dere om prosjektet Idavollen?

Lindskog: - Idavollen har gitt meg et meget positiv kick. Nye prosjekt har kommet i gang som ellers ikke hadde blitt til. Nye venner og kolleger har jeg fått. Jeg er koordinator for strykerne samt instruktør for bratsjstemmen i symfoniorkesterprosjektet.

Axelsson: - Musikalske møter er min spesialitet, og det fins godt om muligheter til sånt innen Idavollen. På papiret kalles jeg fagperson. Jeg regisserte Idavollens kor- og storbandskonsert. For meg innebærer Idavollen en mulighet til å treffe mange nye spennende pedagoger og elever.

Det fins dyktige i Norge også

Jo visst fins det svensker som er drivende dyktige på prosjektpresentasjon. Men de kan kunsten enkelte steder i Norge også. I Bergen blant annet.

For etter at vi hadde gjort ferdig reportasjen fra Sverige, fikk vi tilsendt en lekker prosjektrapport fra Barnas Festspilldag 2005. Prosjektleder Geir Morten Hansen, ansatt som fylkesleder i Norsk Kulturskoleråd Hordaland og hans prosjektgruppe har lyktes meget godt med sin sekssiders rapport fra sitt arrangement i Bergen i mai i fjor. Den er svært iøynefallende på en måte som gjør at du får lyst til å lese den, og den er innholdsmessig poengtert og kortfattet. Fint oppdelt i avsnitt og redigert på en oversiktlig måte. Gode fotoillustrasjoner gjør hele presentasjonen nærmest fullkommen.

Innanfor i INDIA

FRAMSYNING: Sluttscenen på "Utanfor – innanfor"
– ekstra oppstilling til ære for indisk presse som var svært interessert i stoff om gruppa frå Suldal.

NEW DELHI: Er enkelte uttrykksformer universelle og til å forstå for alle? Svaret er ja, har ei av dramagruppene i Suldal kulturskule erfart. Etter ei veke i Indias hovedstad New Delhi er gruppa på ti 13-åringar fulle av inntrykk, gode opplevingar og glade for nye venskap. Og innforstått med at kommunikasjon og forståing er meir enn ord.

TEKST OG FOTO: AUD MARIT HAUGE

Dramagruppa var invitert til The Ninth International Theatre Festival. Stykket dei reiste til India med heiter "Utanfor - innanfor", og som namnet fortel, er handlinga omkring temaet å vera innanfor og inkludert kontra det å vera utanfor. Stykket er utan ord. Kroppsspråk, musikk og fargerike skjerf er midla som blir brukt for å fortelja historia. Historia gjekk inn hos publikum, både lokale indarar og andre nasjonalitetar. Å bli sett utanfor er eit universelt tema som alle kan kjenna seg att i.

Festivalen gjekk over seks dagar med tre framsyningar kvar kveld. Dramagruppa frå Suldal kulturskule opptredde tysdag kveld, og denne kvelden var festivalen flytta frå sin faste base til det russiske kultursenteret i New Delhi, som låg i tilknytning til den russiske ambassaden. Stykket blei også vist på eit skulebesøk på den internasjonale skulen i New Delhi.

PÅ ELEFANTRYGGEN: Alle frå kulturskulen fekk seg ein tur på elefantryggen ein av dagane.

VARM VELKOMST

Gjestfritt er eit beskrivande ord på det meste av det me fekk vera med på. På den internasjonale skulen blei den norske gruppa mottatt som heidersgjester. Eit fullt auditorium med applauderande barn var første møtet med elevane. Det var så våre egne 13 åringar blei brydde av jubelen. "Welcome friends from Norway" lyste mot oss frå sceneveggen.

Indarane var gode vertar i alle samanhengar og viste ei enorm interesse for oss og det me hadde å fortelja. Sjølv om det var travle dagar med framsyningar og anna program, blei det tid til litt anna også den korte veka i New Delhi. Ein dag fekk alle prøva seg på elefantryggen, og eit par korte turar på marknaden blei det også tid til.

AMBASSADEMIDDAG

Ambassaden i New Delhi var til god hjelp for gruppa både under planlegginga av reisa og under opphaldet. Når alt ikkje gjekk heilt knirkefritt i det første møtet med India og me mangla fleire hotellrom midt på natta, var ambassaden der og hjelppte oss til rette. Dei hadde også førebudd oss på den indiske mentaliteten og kulturen, slik at me lærte oss å godta situasjonen når alt ikkje gjekk som eit norsk hovud hadde forventa.

Og som ikkje all hjelp var nok. Heile gruppa blei i tillegg invitert på buffetmiddag i hagen på ambassaden ein kveld, der ungane var heidersgjester. Middagen kom opp i samband med at dramagruppa i tillegg til deltakinga på festivalen, fekk representera Norsk Barnemuseum i Stavanger som opna si vandrestilling "C for Courage" i New Delhi denne veka.

God lokal økonomisk støtte

Sjølve opphaldet i India var gratis for deltakarane og eit par reiseleiarar. Hovudutgiftsposten var likevel reiseutgiftene til og frå India. Det var økonomien som i utgangspunktet var det springande punktet om gruppa i det heile tatt kunne reisa. Bekymringane viste seg unødige. Suldal kommune gjekk inn med ein reisegaranti som fekk utgiftene betrakteleg ned. Og når det lokale næringslivet i kommunen trødde til med støtte, var reisa redda. I tillegg støtta Ryfylkefondet, Norsk teaterråd og Norsk Kulturskoleråd gruppa.

NIPA

National Institute of Performing Arts (NIPA) er ein organisasjon tilsvarande teaterrådet vårt. Det var niande gongen at NIPA inviterte til ein internasjonal barneteaterfestival. Deltakarane kjem frå heile verda, og denne gongen var det grupper frå Noreg og Tyskland forutan grupper frå heile India. I tillegg var det observatørar frå ei rekke land både i Europa, Amerika og Asia.

HEILE GJENGEN: Framme f.v.: Runar H Blesvik, Nils Maritin Eide, Eli Bog, Anders T Rykke, Kjetil S Foldøy. Andre rekke f.v.: Bård Drange, Malin Sørensen, Tobias ten Napel, Lene Bog, Anita Svendheim. Tredje rekke f.v.: Marit Vedø, Siri Førland, Guro Foldøy, Solfrid Jansen, Aud Marit Hauge (rektor), Anne Elisebeth Skogen (lærer). Bak f.v. Ernst Drange, Kurt Svendheim.

Kulturskolen – «jeg- eller vi-skole»

I den perioden jeg har vært leder av Osterøy musikksskule har det skjedd endringer i skoleslaget: Lønnsavtaler, arbeidstidsavtaler, kampen for å synliggjøre skolen i det kommunale budsjettet og i statstøttestørrelsen. Vi er havnet i samme kategori som grunnskolen lønns- og arbeidsmessig.

Det er innført et begrep som «fellestid». Dette er 560 timer i året - av undervisningstiden, og rektor har styringsrett for hvordan den skal brukes.

Begrepet «egenøving» går inn under «fellestiden». To begreper kolliderer: «egen» og «felles». 20 prosent egenøvingssdel er borte, men begrepet eksisterer. Det er opp til oss rektorer, i samarbeid med tillitsvalgte, å fastsette denne delen.

Den tidligere egenøvingssdelen lå og fløt et sted i den enkelte lærers bevissthet, og jeg hørte reaksjoner på dette fra andre i arbeidslivet om at «én dag i uken skulle faktisk en lærer få sitte og spille for seg sjøl med betaling».

Når nye faggrupper har dukket opp i kulturskolen, så kan «egenøvingen» få kunstige dimensjoner, for eksempel for kunstmalere og skrivekunst. For meg virker det som om mange rektorer ikke tør å angripe 20 prosent-begrepet og virkelig tenke «fellestid» i kultur-/musikksskolen.

Det skolen vår trenger er tid til felles tenkning og arbeid. Begrepet «egenøving» bør vekk fra vår skoletenking. Vi må i langt større grad tilpasse oss en tid der felles forståelse for undervisning og samar-

beid mellom lærerne blir det sentrale. Kultur-/musikksskolen kan ikke fortsette med en lærer per en til to elever i hele undervisningsopplegget sitt. Timeplaner må brytes opp, for å gi rom for det elevene kan gjøre i fellesskap.

I år er det 10 prosent egenøving ved Osterøy musikksskule. Det viste seg at overgangen for dem som er tilsatt i 100 prosent jobb ble for stor. De fikk faktisk så mye binding av tid på sin arbeidsplass at de fikk 15 prosent egenøving i år.

Hvis vi rektorer lar begrepet «20 prosent egenøving» bare skure, kan vi like godt overlate all undervisning til de private. Fagforeningene må her legge opp til mye større forståelse for «fellestiden» og ikke oppmuntre medlemmene sine til egotenkning ved arbeidstidsforståelse.

Roald Berg-Nilsen, rektor

Flere innlegg på www.kulturskoleradet.no

Roald Berg-Nilsens innlegg finner du også i Kulturtrøkkss forlengede diskusjonsforum på internett. På www.kulturskoleradet.no klikker du på «Diskusjoner». Da finner du flere innlegg og kommentarer som du kan lese og gjerne skrive inn ditt eget synspunkt på. Der kan du også selv legge ut egne innlegg og kanskje starte noe som blir til en konstruktiv debatt. Til kulturskolens beste. Velkommen!

KULTURTRØKK

- informasjonsblad for Norsk Kulturskoleråd

Ansvarlig utgiver: Norsk Kulturskoleråd
sentralbord: 73 56 20 00
telefaks: 73 56 20 01
postadresse: 7491 Trondheim
besøksadresse: Høvringen gård,
Bynesveien 60

Redaktør: Johan Svendsen (vikarierende redaktør
nr. 1-2006: Egil Hofslid)

Redaksjon: Egil Hofslid
kontortelefon: 73 56 20 15
mobiltelefon: 908 35 229
e-post: egil.hofslid@kulturskoleradet.no

Annonseansvarlig: Bente Smaavik
kontortlf.: 73 56 20 11
telefaks: 73 56 20 01
e-post: bente.smaavik@kulturskoleradet.no

Etter nærmere avtale med oss kan annonser også leveres til:
Heimdal Trykkeri, Postboks 42, Heimdal, 7472 Trondheim
Tlf.: 72 59 22 60 / fax: 72 59 22 61
e-post: heimdal@heimdaltrykkeri.no

Annonsemateriell: Bladet er i A4-format. Vi tar imot annonser via e-post, på formaterte disketter og cd-rom, i manuskripts form eller som negativ, speilvendt film med 48 linjers raster

ANNONSEPRISER:

1/1 side, svart/hvitt:	kr. 2800,-
1/1 side, farger:	kr. 4200,-
1/2 side, svart/hvitt:	kr. 1800,-
1/2 side, farger:	kr. 2800,-
1/4 side:	kr. 1200,-

Gode rabatter: Gis om flere innrykk er aktuelt

Annonsefrist: 14 dager før utgivelsesdato

Utgivelsesplan for våren 2006:

Nr. 2: Fredag 21. april (annonsedeadline: 10. april)

Nr. 3: Fredag 16. juni (annonsedeadline: 2. juni)

Opplag: 5.200 eksemplarer

Abonnement: Vi fordeler et visst antall gratis eksemplarer til landets kulturskoler. Men det er selvsagt mulig for alle å abonnere på Kulturtrøkk. Vi har følgende abonnementspriser på Kulturtrøkk (utkommer seks ganger årlig):

1 årsabonnement:	kr. 150,-	5 abonnement:	kr. 500,-
10 abonnement:	kr. 900,-	20 abonnement:	kr. 1500,-

For bestilling: Send e-post til post@kulturskoleradet.no eller ring 73 56 20 00

Marius "Mørke mann"

FØRDE: Bildet "Mørk mann" er eit av dei utvalde bilda som fekk plass i den nasjonale Kulturskulekalendaren 2006. Kunstnaren er Marius Andre Stensaker (10) frå Førde.

MØRK MANN: Marius Andre Stensaker med bildet "Mørk mann", eit av dei utvalde til kulturskulekalendaren 2006.

TEKST OG FOTO: MARGRETHE HENDEN AARAAS

Marius Andre har sidan 2004 har vore elev hos Oddbjørg Hjelmeland på Førde kulturskule.

- Der bak mannen er det nokre born som leikar, forklarar Marius Andre. Dei leikar og legg ikkje merke til mannen... Det er difor eg har teikna han mørk.

- Er det ikkje rart at borna ikkje legg merke til ein mørk og skummel mann?

Marius Andre er ikkje samd i at mannen er skummel, berre litt lei seg for at ingen ser han. Inspirasjonen til kolteikninga fekk den unge kunstnaren frå eit fag han har på Sunde skule, der han til dagleg er elev. - I natur og miljø skal vi lære å sjå korleis andre har det, og då fekk eg ein tanke om at eg skulle lage dette bildet, fortel han.

På kulturskulen lærer Marius Andre mange ulike teknikkar innan bildande kunst, men han likar aller best å teikne med kol og blyant.

Og: Kalenderen er det ennå mogleg å kjøpa – klikk deg inn på www.kulturskoleradet.no og deretter klikkar du på "Materiell".

Foreningen
Musikk fra livets begynnelse

KURS VÅREN 2006

Bergen, 24. – 26. mars

Rytmiikk med 4-6 åringer / stemmebruk
Ida Marie Skydsgaard og Tiri Bergesen Schei

Bodø, 31. mars – 2. april

Musikkgrupper for babyer og foreldre
Ingrid Oberborbeck og Lars Nabe-Nielsen

Oslo, 5. – 7. mai

Musikk med de minste
Åslaug Berre

Stavanger

8. og 22. februar, 8. og 22. mars

Kurs for barnehageansatte
Elisabeth Barstad

Se www.musikkfralivetsbegynnelse.no
for detaljert kursinformasjon og påmelding

Olavskvartalet
Kjøpmannsgt. 48
7010 TRONDHEIM
Tlf. 73 52 93 91
Fax 73 53 33 06
www.fiolinmakern.com
post@fiolinmakern.com

HELE NORGES STRYKESPESIALIST

Alt for strykere under et tak:

- Instrumenter
- Tilbehør
- Noter (NB! også pianonoter!)
- Reparasjoner

20 års personlig erfaring -
din garanti for kvalitet!

Handle raskt og enkelt i vår nye nettbutikk
på www.fiolinmakern.com !

Barratt Due
MUSIKKINSTITUTT STIFTET 1927

**Søknadsfrist for
Unge Talenter er
1. april 2006.**

**For søknadsskjema og
mer informasjon, gå inn
på vår hjemmeside
www.barrattdue.no**

Nordiske sommmerkurs

Uke 26
Strykeorkester
Diskantkor
Musikal

Uke 27
Rock & Lyrics
Storband
HipHop

Uke 28
Brassband
Fløyte
Drill

www.kalmarmusikunion.com

Informasjon og påmelding

Kalmar kommun

Suksess i ITALIA

FIRENZE: To nordnorske ungdommer representerte både Norge og den norske kulturskolen på fremragende vis under en europeisk konferanse i Firenze rett før jul i fjor.

TEKST: EGIL HOFSLI

Sør-Helgeland kunstskele deltok som eneste norske kulturskele i EU-prosjektet ArtNet. Målet for prosjektet har vært å samle undervisningsressurser i en internettportal basert på e-læring. Skolen valgte å ta med to elever til den avsluttende konferansen, for at disse skulle legge fram og presentere selvetlag kulturskolearbeid for de andre konferansedeltakerne.

FULGTE MED: Konferansedeltakerne lot seg fascinere av kunstskeleelevene presentasjon av øyriket Vega, ea og elevenes lokalsamfunn.

Kunstskeleens rektor Margrete Gunnes og prosjektleder Dag Ofstad i Nordland fylkeskommune dro til Firenze sammen med elevene Isa Halmøy Fredriksen og Alf Mikael Constantinou.

- Det var virkelig spennende å være med til Firenze. Vi hadde med et prosjekt som jeg hadde laget om Vega - vegaværing som jeg er. Jeg ville spesielt fokusere den gamle tradisjonen med å benytte ærfuglen som ressurs. Dette er noe som inter-

REPRESENTERTE NORGE: Prosjektleder Dag Ofstad (f.v.), Isa Halmøy Fredriksen og Alf Mikael Constantinou. **BEGGE FOTO: PRIVAT**

esserer meg veldig. Det er viktig at vi som er ungdom engasjerer oss, for det er tross alt vi som skal ivareta dette senere, sier Halmøy Fredriksen.

- NOE HELT ANNET

Tross noen irriterende språkforviklinger og en konferanse som ble mye lengre enn planlagt, synes de to elevene at det var en kjempespennende opplevelse.

- Det var kjempemoro å vise fram prosjektet, fortelle om noe jeg syntes var viktig. Dette var jo noe helt annet enn hva de andre nettopp hadde vist fram og jeg syntes jeg så noen fjes våkne i løpet av fordraget. Virkelig moro! Alf Mikael la fram alle fakta om Vega og øyene rundt og om verdensarven, mens jeg konsentrerte meg om ærfuglens betydning for lokalsamfunnet. Jeg synes vi greide det kjempebra, sier en fornøyd konferansedeltaker.

De to norske ungdommene fikk mange gode tilbakemeldinger, og reiste hjem med en følelse av å ha gjort noe positivt både for skoleslaget sitt og lokalsamfunnet.

www.ttvmusic.com

Nye, spennende strykearrangementer!

For din kvartett eller ditt orkester. For alle nivåer.

listen | buy | print | play

Besøk www.ttvmusic.com for å se og lytte til arrangementene direkte i din nettleter. Betal online og skriv ut arrangementene direkte på din egen skriver – alt på bare noen få minutter!

SITATET:

"Alt er kunst. Du kan stille ut dine egne ekskrementer på norgesglass. Forutsatt at det er en kurator som står bak."

(PER UNG, BILLEDHOGGER, TIL DAGBLADET)

Ny STORSatsing i MOSS

MOSS: Kulturskolen Moss-Rygge-Våler har fått ry på seg som knakende god på musikaloppsetninger. Denne vinteren bryner elever og lærere seg på "A Chorus Line". Oppsetningen – som kulturskolen lager i samarbeid med ungdomsteatret APPLAUS har premiere på Parkteatret i Moss fredag 3. mars. Denne omfattende satsingen på ressurskrevende musikal har neppe vært mulig uten sponsorstøtte fra det lokale næringslivet. Også foreldregruppene i APPLAUS legger ned et stort frivillig og ulønnet arbeid i månedene før premieren.

ENTUSIASTISK rektor

TROMSØ: Under Nordlysfestivalens konferanse "Entusiasme, energi og talent" i januar var rektor Sigbjørn Solheim ved Tromsø kulturskole i aksjon og holdt et engasjerende innlegg. - Alle skal lykkes! Har vi noe å gå på når det gjelder å få fram det den enkelte er god til? Er det ting vi sammen kan gjøre bedre for å legge forholdene til rette slik at talentene – eller retttere de som er villige til å satse det "lille" ekstra – skal utvikle seg og blomstre til glede for ei positiv utvikling i regionen? Hva om vi sammen klarer å få alle til å lykkes med noe? var kjernen i budskapet fra Solheim.

Livet i SKALAskogen

HORTEN: Christine Holm alias Tante Propell, en mye brukt kursholder innen kulturskolen, har i vinter stått bak en produksjon kalt "Livet i Skala-skogen". I samarbeid med Kongelige Norske Marine Musikkorps har den musikalske forestillinga blitt vist ved flere barneskoler i Vestfold. Historien i forestillinga bygger på Do, Re, Mi og Fa og deres roller i musikkuniverset. Produksjonen er gjort for Den kulturelle skolesekken. Regien er ved Kjersti Tubaas, mens Holm har stått for manus og dramatisering. Lars Erik Gudim har arrangert og tilrettelagt det hele musikalsk.

RUNDEBORDSkonferanse

TRONDHEIM: De sørtrønderske kulturskolerektorene (bildet) har vært samlet til rundebordskonferanse i Trondheim. Dagen var hovedsaklig satt av til å diskutere hvorvidt en skal ha en omfattende kursdag til høsten i samarbeid med Fylkesmannens oppvekst- og utdanningsavdeling med fokus på workshops for lærere innen kulturskolenes ulike fag og innenfor de estetiske fagene i grunnskolen.

Den kulturelle skolesekken-vinkling var et utgangspunkt for diskusjonen. Det ble fattet et vedtak om at det skal gjennomføre en slik dag. Et arbeidsutvalg ble nedsatt, med Frode Fredriksen, nestleder i fylkesstyret, som leder.

FOTO: FABIOLA CHARRY

DUGNAD for kulturskolen

ØVRE EIKER: Voksenkorpsene i Øvre Eiker viser ved dugnadsinnsats at sammen vil de bygge et livskraftig Øvre Eiker. To helger i januar var det full innsats for å bygge de innvendige veggene i Øvre Eiker musikk- og kulturskoles base i Arena Vestfossen. Siden kommunestyrets endelige vedtak i fjor om å innrede denne basen, har en finpusset på tegninger og innhentet anbud. Og nå er rominndelingen i boks. Kulturskolen har fått rom som skal romme slagverkstudio, kontrollrom/lydstudio, pianostudio, personalrom med arbeidsplasser, rektorkontor, kopieringsrom og kjøkken.

Omstridt NØDROP

ØYER: Kulturskolerektor Jon Arne Johansen har skrevet brev direkte til kunnskapsministeren der han kritiserer lokalpolitikernes budsjettkutt. Johansen sendte brevet direkte til kunnskapsministeren - uten at rådmann Per H. Lervåg, kommunens øverste administrative leder, var orientert. Brevet ble ikke journalført, til tross for at det var stilet som et brev fra kulturskolen. - Dette er et klart brudd på rutine våre. Brev i denne sammenhengen skal ikke gå fra virksomhetsnivå, men fra øverste hold i kommunen, sier Lervåg. Han sier til Gudbrandsdølen Dagningen at han har tatt opp saken med Johansen. De to skal ifølge Lervåg være enige om at det er begått brudd på gjeldende rutiner. Ifølge rådmannen får ikke hendelsen konsekvenser for rektoren.

FESTSPILLDAG 29. mai

BERGEN: Barnas Festspilldag har blitt et kjært og viktig innslag i forbindelse med Festspillene i Bergen. I år finner arrangementet sted mandag 29. mai. Norsk Kulturskoleråd står bak arrangementet, i samarbeid med lokale og regionale kulturinstitusjoner i Bergen og Hordaland. Barnas Festspilldag er ment å være en regional synliggjøring av barn og unges eget kulturuttrykk. I fjor deltok nesten tusen unger på arrangementet. Prosjektleder er Geir Morten Hansen, som også er Norsk Kulturskoleråds fylkesleder i Hordaland.

VIKTIG aktør på fagkonferanse

TRONDHEIM: "Ein levande og stimulerande pedagogikk" er tittelen på en nordisk fagkonferanse i Trondheim 21. - 22. april. Norsk Kulturskoleråd deltar på foredragssida ved direktør Harry Rishaug. Også rektor ved Trondheim kommunale musikk- og kulturskole, Vidar Hjemås, skal i ilden. Det er Nordisk Union för Musikutbildare som arrangerer konferansen. Hans Skoglund, skolesjef ved Kulturskolan Stockholm, skal også foredra om "En stor kulturskole i stor vekst - hvordan ta vare på individene?". Se www.numu.info for mer informasjon.

Korpsnett Norge

*Korpsnett er en ung og effektiv
musikkorganisasjon for korps,
blåseensembler og musikkinteresserte.*

Vi har 2000 medlemmer i alle aldersgrupper, og 66 medlemskorps fra hele landet. Som landsomfattende interesseorganisasjon er det vår jobb å legge til rette for økt aktivitet og fokus på det musikalske arbeidet for våre medlemmer. Hvordan gjør vi dette?

Korpsnett er suveren på kontingentpris, vi fordeler betydelige beløp fra tilskuddsordninger som f.eks Frifond, og har en kjempegod forsikringsordning for både musikkorps og enkeltmedlemmer i korps. I tillegg har vi flotte medaljer, t-skjorter, pins og nøkkelhalsbånd.

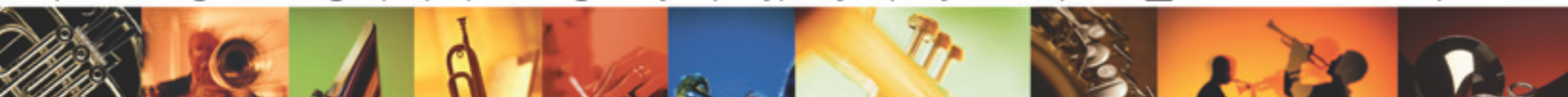
* Bli medlem!

Meld korpset inn nå og få følgende spesialtilbud for korpåret 2006:
ÅRSKONTINGENT + HJEMMESIDER TIL KUN 1000 KRONER!!!

Ordinær pris på årskontingent er 1700 kroner pr år | Hjemmesider koster ordinært 1000 kroner i året

KORPSNETT NORGE TILBYR DET **DERE** TRENGER MEST:

* RIMELIG FORSIKRING	* EGNE NETTSIDER TIL LAV PRIS
* EN GOD TONO-AVTALE	* ET BREDT MUSIKALSK NETTVERK
* ØKONOMISK STØTTE GJENNOM ULIKE STØTTEORDNINGER	* SAMARBEID MED ANDRE KORPS OG MUSIKKORGANISASJONER
* MEDALJER OG HEDERSTEGN	* LAV MEDLEMSKONTINGENT

Det caddien er for golfspilleren

Du er det egentlige instrumentet. Tonene, rytmen og kraften. Du har alt inni deg. Vi har det du trenger for å få det ut. Førsteklasses utstyr i alle prisklasser. Erfaring, interesse og kompetanse til å yte deg den servicen som skal til, hjelpe deg med å finne og fintune ditt personlige uttrykk.